

Türkiye’de Fen Bilimlerinde Yaratıcı Drama Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi (2010-2024)*

Büşra Tuğçe Can¹, Pınar Özdemir Şimşek²

Makale Bilgisi

10.21612/yader.2026.004

Makale Geçmişi

Gönderim: 27.05.2025

Kabul: 16.01.2026

Anahtar Sözcükler

Fen bilimleri eğitimi

Yaratıcı drama

Drama ders planı rubriği

Fen eğitiminde drama

Makale Türü

Araştırma makalesi

Öz

Bu araştırmanın temel amacı, Türkiye’de 2010-2024 yılları arasında fen bilimleri alanında yaratıcı drama yöntemiyle hazırlanmış 36 lisansüstü tezi inceleyerek, bu çalışmaların akademik yönelimlerini, kullanılan yöntemleri, ulaşılan bulguları ve geliştirilen önerileri ortaya koymaktır. Nitel araştırma desenine dayalı olarak yürütülen bu çalışmada, veriler doküman incelemesi yoluyla toplanmış ve Ulusal Tez Merkezi’nden erişilebilen tezler; belirlenen ölçütlere göre analiz edilmiştir. Tezlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans düzeyinde hazırlandığı ve eğitim bilimleri çatısı altında, özellikle fen bilgisi eğitimi alanında yoğunlaştığı belirlenmiştir. Araştırmalarda genel olarak nicel yöntemler ve deneysel desenler tercih edilmiş, öğrenciler en çok çalışılan grup olmuş ve örneklem büyüklüğü çoğunlukla orta düzeyde kalmıştır. Tezlerin içerik analizine göre yaratıcı drama yöntemi; fen bilimleri öğretiminde öğrencilerin akademik başarılarını, kavramsal anlamalarını, bilimsel süreç ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmekte, öğrenme sürecini daha kalıcı ve eğlenceli hale getirmektedir. Yöntemin öğrencilerin motivasyonu ve derse karşı tutumları üzerinde de çoğunlukla olumlu etkisinin olduğu görülmüştür. Araştırmanın önemli bir boyutunu oluşturan Drama Ders Planı Değerlendirme Rubriği (DDPR) çerçevesinde, 36 tezden yalnızca 24’ünün detaylı olarak yapılandırılmış drama ders planı içerdiği ve bu planların rubrik kriterlerine göre değerlendirilebildiği tespit edilmiştir. Tezlerde öne çıkan öneriler arasında; öğretmenlere yönelik yaratıcı drama teknikleri üzerine hizmet içi eğitimler verilmesi, fen öğretimi için özel olarak geliştirilen yaratıcı drama etkinlik kitaplarının hazırlanması, öğretmen adaylarının bu yöntemle ilgili uygulamalı süreçlere dâhil edilmesi, dijital teknolojilerle desteklenen drama materyallerinin geliştirilmesi ve yaratıcı drama yönteminin yalnızca fen öğretiminde değil, disiplinler arası alanlarda da etkin biçimde kullanılması gerektiği vurgulanmıştır.

© 2026 by Yaratıcı Drama Dergisi.
This work is licensed under a Creative Commons Attribution–NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0).

SCREENED BY

Önerilen Atıf

Can, B. T., & Şimşek, P. Ö. (2026). Türkiye’de fen bilimlerinde yaratıcı drama üzerine yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi (2010-2024). *Yaratıcı Drama Dergisi*, 21(1), 68–95. <https://doi.org/10.21612/yader.2026.005>

* Bu makale, yazarın ikinci yazar danışmanlığında gerçekleştirdiği yüksek lisans tezinden geliştirilmiştir.

1. Bilim Uzmanı, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye. e-posta: bussra.tugce@gmail.com, ORCID: 0009-0007-4958-22070

2. Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Eğitimi ABD, Ankara, Türkiye. e-posta: pozdemir@hacettepe.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0360-4446

Giriş

Türkiye’de 2010-2024 yılları arasında fen bilimleri alanında yaratıcı drama üzerine yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi, eğitimde yaratıcı yaklaşımların önemini ve bu yaklaşımların fen bilimleri öğretimindeki etkilerini anlamak açısından kritik bir öneme sahiptir. Yaratıcı drama, öğrencilerin aktif katılımını teşvik eden, eleştirel düşünme becerilerini geliştiren ve öğrenmeyi eğlenceli hâle getiren bir yöntemdir. Türkiye’de yaratıcı drama alanının öncülerinden sayılan San’a (1991) göre eğitimde yaratıcı drama, özellikle okullardaki çeşitli öğrenim basamaklarında çocuğa kendini tanımayı, yeti ve yeteneklerini keşfetmeyi, grup arkadaşlarını tanımayı, kendini onların yerine koyabilmeyi, bir olguyu çeşitli yönleriyle irdelemeyi, oynayarak ve yaşayarak öğrenmeyi öğretmektedir.

Yaratıcı drama, bir yöntem, bir amaç ve bir ders gibi farklı boyutlarıyla kullanılmaktadır. Bu boyutlarından hangisinin işe koşulacağına ise dramanın kullanılma amacı yön vermektedir. Yaratıcı drama, eğitimde yer alan yöntemler arasında okul ortamlarına girmiştir ve hem bağımsız bir ders olarak hem de etkin bir yöntem olarak pek çok derste kullanılmaktadır (Adıgüzel, 2024). Ayrıca yaratıcı dramanın örgün ve yaygın eğitimde kullanılan bazı derslerin amacına ulaşmasında etkili bir şekilde kullanılabilecek yöntemsel bir işlevi de mevcuttur. Yaratıcı drama bir yöntem veya araç olarak kullanıldığında, sahip olduğu teknikler yine devrededir ve bu teknikler yönetime bir tür “hizmet” ederler (Adıgüzel, 2024). Bu tekniklerden olmazsa olmaz olanları doğaçlama ve rol oynama teknikleridir. Bu tekniklerin temelinde, öğreneni merkeze alma ve kurgusal dünyadaki gerçeklikleri bireye çeşitli roller yükleyerek yaşatmak vardır.

Yaratıcı drama yöntemi, fen bilimleri eğitiminde yaygın olarak kullanılmaktadır. Geçtiğimiz yıllara oranla da kullanımı artarak devam etmektedir (Şimşek ve Karataş, 2020). Fen eğitimi alanında gerçekleştirilen drama yöntemi kullanımına yönelik alan ya-zın ve araştırma sonuçları incelendiğinde; yaratıcı drama yönteminin fen dersle-rinde etkili bir öğretim aracı olduğu sonucuna varılmaktadır (Özdemir Şimşek, 2024). Fen eğitiminde kullanılan yaratıcı drama etkinliklerinde, tüm sınıf düzeylerinde öğrencilerin eğlendikleri, keyif aldıkları, bilişsel kazanımların yanında duyuşsal alanda da birçok kazanımlarının olduğu ve aynı zamanda fen konularını daha etkili öğrendikleri, bunun da bilginin kalıcılığını sağladığı Hendrix (2011) tarafından da ortaya konmuştur. Asıl kaynağa ulaşan Yılmaz ve arkadaşlarının (2023) yaptığı meta analiz çalışmasında, ilkokul düzeyinde yaratıcı drama uygulamalarının akademik başarıya etkisi incelenmiş ve bu tür uygulamaların öğrenci başarısını artırma potansiyeli olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca, Deveci ve Aydı-z’ın (2021) araştırması, fen bilimleri öğretiminde yaratıcı drama yönteminin, öğrencilerin analitik düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmedeki rolünü ortaya koymaktadır.

Türkiye’de yaratıcı drama alanında yapılan lisansüstü tezlerin sayısındaki artış, bu alana yönelik akademik ilginin giderek arttığını göstermektedir. Tümer ve Aşlışen’in (2022) 2016–2020 yılları arasını kapsayan incelemesi, yaratıcı drama alanında gerçekleştirilen tezlerin çeşitliliğini ve bu alandaki araştırma eğilimlerini ortaya koymaktadır. Fen bilimleri alanında yayımlanan lisansüstü tezlere yönelik meta-analiz çalışmaları ise Şimşek ve Karataş (2020) ile Gürkan (2023) tarafından farklı değişkenler açısından ele alınmıştır. Ancak 2021–2024 yılları arasında yayımlanan tezleri kapsayan kapsamlı bir incelemeye rastlanmamıştır. Bu çalışmalar, yaratıcı drama yönteminin fen bilimleri eğitimindeki etkililiğine ilişkin genel sonuçlar sunmakla birlikte, yöntemin ders planlarında hangi aşamalar ve teknikler aracılığıyla yapılandırıldığına dair ayrıntılı betimlemelerin sınırlı

kaldığını göstermektedir. Fen eğitimi alanı dışında farklı disiplinlerde yürütülen benzer çalışmaların da literatürde yer alması (Özdemir, 2023; Yakar, Demir ve İğde, 2022), yaratıcı drama araştırmalarının disiplinler arası bir çerçevede ele alındığını göstermektedir.

Yaratıcı drama temelli ders planlarının etkililiği, yöntemin hazırlık, canlandırma ve değerlendirme aşamalarının nasıl yapılandırıldığıyla doğrudan ilişkilidir. Hazırlık aşaması öğrencilerin derse bilişsel ve duyuşsal olarak hazırlanmasını sağlarken, canlandırma aşaması öğrenme sürecinin merkezini oluşturmaktadır. Değerlendirme aşaması ise öğrenme çıktılarının ortaya konulmasını ve sürecin pedagojik açıdan bütünlüğünü sağlamaktadır. Ancak fen bilimleri alanında yaratıcı drama yöntemiyle hazırlanan lisansüstü tezlerde ders planlarında kullanılan bu aşamaların nasıl yapılandırıldığına ilişkin sistematik ve karşılaştırmalı analizlerin sınırlı olduğu görülmektedir.

Türkiye’de 2010–2024 yılları arasında fen bilimleri alanında yaratıcı drama yöntemi kullanılarak hazırlanan lisansüstü tezlerin incelenmesi, alandaki araştırma eğilimlerinin ve uygulama yaklaşımlarının belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Fen bilimleri eğitiminde yaratıcı drama yöntemini ele alan tez ve makalelerin çeşitliliği, bu yöntemin farklı boyutlarıyla incelendiğini göstermektedir. Ancak literatür incelendiğinde, fen eğitiminde yaratıcı drama yöntemiyle geliştirilen ders planlarının belirli ölçütler doğrultusunda sistematik biçimde analiz edildiği kapsamlı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu durum, yaratıcı drama temelli ders planlarının yapı, içerik ve uygulama özelliklerinin ayrıntılı olarak ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu araştırma, söz konusu boşluğu doldurmayı amaçlayarak fen bilimleri alanında yaratıcı drama yöntemiyle hazırlanmış lisansüstü tezleri belirlenen ölçütler çerçevesinde incelemeyi hedeflemektedir.

Araştırma Problemi

2010-2024 yılları arasında Türkiye’de fen bilimleri alanında yaratıcı drama yöntemi kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerde hangi akademik eğilimler, hangi araştırma yöntemleri, hangi sonuçlar ve öneriler öne çıkmaktadır?

Alt Problemler

Araştırmanın genel problem durumu doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranacaktır:

1. Türkiye’de 2010-2024 yılları arasında fen bilimleri alanında yaratıcı drama yöntemi kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerin yıllara, lisansüstü düzeylere (yüksek lisans, doktora), üniversitelere, enstitü türlerine ve ana bilim dallarına göre dağılımı nasıldır?
2. Türkiye’de 2010-2024 yılları arasında fen bilimleri alanında yaratıcı drama yöntemi kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerin araştırma yöntemine (nitel, nicel, karma), araştırma yöntemi açıklamalarına, örneklem büyüklüklerine, çalışma gruplarına (öğrenci, öğretmen, öğretmen adayları vb.), örneklem seçim şekline ve veri toplama araçlarına göre dağılımı nasıldır?
3. Türkiye’de 2010-2024 yılları arasında fen bilimleri alanında yaratıcı drama yöntemi kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerin amaçları, sonuçları ve önerileri nelerdir?
4. Türkiye’de 2010-2024 yılları arasında fen bilimleri alanında yaratıcı drama yöntemi kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerin ders planlarında kullanılan hazırlık çalışmaları, canlandırma aşamaları ve değerlendirme teknikleri nelerdir?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın yöntemine ilişkin olarak araştırma deseni, veri kaynağı (çalışma grubu), veri toplama araçları, veri toplama süreci, verilerin analizi ile geçerlik ve güvenirlik kapsamında alınan önlemler açıklanmıştır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de 2010-2024 yılları arasında fen bilimleri alanında yaratıcı drama yöntemi ile yapılmış lisansüstü tezleri incelemek; bu tezlerin akademik eğilimlerini, kullanılan yöntemleri, ulaşılan sonuçları ve önerileri ortaya koyarak alana katkıda bulunmaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırma, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yapılandırılmıştır.

Araştırmada, ulaşılan kaynakların sistematik biçimde çözümlenmesine olanak tanınması nedeniyle doküman incelemesi deseni kullanılmıştır. Araştırma verilerinin birincil kaynağı olarak yüksek lisans ve doktora tezleri toplanmış, analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

Veri Kaynağı

Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Ölçüt örnekleme, araştırmanın amacı doğrultusunda önceden belirlenmiş kriterleri karşılayan dokümanların seçilmesini esas alan bir örnekleme yaklaşımıdır.

Bu kapsamda, Ulusal Tez Merkezi veri tabanı üzerinden “yaratıcı drama”, “eğitimde drama” ve “eğitsel drama” anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan tarama sonucunda toplam 486 lisansüstü tez tespit edilmiştir. Elde edilen tezler aşağıdaki ölçütler doğrultusunda incelenmiştir:

- Fen bilgisi/fen bilimleri eğitimi alanında yaratıcı drama yöntemini konu alması,
- Yüksek lisans veya doktora tezi olması,
- 2010–2024 yılları arasında yayımlanmış olması,
- Ulusal Tez Merkezi’nde tam metin olarak erişime açık olması,
- Belirlenen anahtar kelimelerden en az birini içermesi.

Bu ölçütler doğrultusunda yapılan eleme sonucunda, araştırma kapsamı dışında kalan çalışmalar dışlanmış ve 36 tez, araştırmanın çalışma grubuna dâhil edilmiştir. İncelenen tezler, yaratıcı drama yönteminin fen bilimleri eğitimindeki etkilerini akademik başarı, bilişsel gelişim, sosyal-duygusal kazanımlar ve pedagojik boyutlar açısından ele alarak alanyazına önemli katkı sunmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada tezlerin ders planlarını ayrıntılı incelemek amacıyla “Drama Ders Planı Rubriği (DDPR)” kullanılmıştır. Bu rubriğin tercih edilme nedeni yaratıcı drama ders planlarını değerlendirmeye yönelik geliştirilen etkili bir ölçek olmasıdır.

Drama Ders Planı Değerlendirme Rubriği (DDPR).

Araştırmada Korkut (2020) tarafından geliştirilen ve revize edilen dokuz ölçütten ve her ölçüt için dörder performans seviyesinden oluşan bir dereceli puanlama anahtarı olan DDPR kullanılmıştır. Drama Ders Planı Değerlendirme Rubriği’nde sırasıyla; ders planının yazıldığı dil, dersin kazanımları, katılımcılar, materyaller, etkinlikler, ısınma aşaması, canlandırma aşaması,

dramatik kurgunun bileşenleri ve değerlendirme aşaması başlıkları ölçüt olarak belirlenmiştir. Her ölçüt için; “Çok yeterli”, “Kısmen yeterli”, “Yetersiz” ve “Çok yetersiz” başlıkları ile belirtilmiş seviyeler bulunmaktadır. Rubriği kullanmak için öncelikle incelenecek ders planının tamamı okunmuştur. Sonrasında birinci ölçütten başlayarak öncelikle “Çok yeterli” seviye tanımı okunmuştur. Ders planı bu tanıma uyuyorsa bir sonraki ölçüte geçilmiştir. Eğer uymuyorsa uygun seviye bulunana kadar diğer seviyeler sırasıyla okunmuştur. Tüm ölçütlere ait seviyeler belirlendikten sonra toplam puana ulaşmak için toplama işlemi yapılmıştır. İncelenen toplam 36 tezdten 27’sinde ders planı bulunmaktadır. Ders planı içeren 27 lisansüstü tez DDPR ile değerlendirmeye alınmıştır.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada, 2010–2024 yılları arasında Türkiye’de fen bilimleri alanında yaratıcı drama konusunda hazırlanmış toplam 36 lisansüstü tez incelenmiştir. Söz konusu tezler, belirlenen ölçütler doğrultusunda Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (YÖK Tez) veri tabanı üzerinden erişilerek elde edilmiştir. Veri toplama süreci alan yazın taraması ve dokümanların kodlanması şeklinde iki şekilde yapılmıştır. Anahtar kelimeler ve zaman aralığı belirlenmiş, “yaratıcı drama”, “eğitimde drama” ve “eğitsel drama” ifadeleri kullanılarak veri tabanında tarama yapılmıştır. İçeriğe uygun olmayan çalışmalar kapsam dışı bırakılmıştır. Ders planı içeren 27 tezin ilk ders planlarının rubrik değerlendirmeleri yapılmıştır. Bazı tezlerde ilk ders planları “yaratıcı dramaya giriş” niteliğinde olduğu için fen bilimleri konuları içeren ikinci ya da üçüncü ders planları incelenmiştir.

Geçerlik ve güvenirlik için alınan önlemler

Bu araştırmada, incelenecek tezler belirlendikten sonra, oluşturulan Excel dosyasına tezlerin araştırma künye bilgileri girilmiştir. Ardından tam metinleri detaylı bir şekilde incelenmiş ve araştırma sorusuna dahil olan bilgiler tabloya girilmiştir. Bu bilgiler girilirken yorum yapılmadan, makalelerde yer alan ifadeler doğrudan kullanılmıştır. Elde edilen bilgilere uygun olarak kod ve temalar oluşturulmuştur. Araştırmacı, veri toplama ve analiz sürecinde yorumlayıcı rol üstlenmiş; kodlama ve tema oluşturma süreci literatür temelli ölçütler doğrultusunda yürütülmüştür. Tezler bulgular sunulurken T1, T2, T3, şeklinde temsil edilmiştir. Tutarlılık için veriler, tezlerden doğrudan alınarak, yorum katılmadan kullanılmıştır. Teyit edilebilirlik ölçütünün sağlanması için incelenen tezler, “Ekler” kısmında sunulmuştur. Yapılan analizler, araştırmacılar tarafından talep edilmesi durumunda sunulmak üzere arşivlenmiştir. Analiz sonucunda elde edilen değerler, yüzde ve frekans değerleriyle, sayısallaştırılarak sunulmuştur.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler, betimsel analiz yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Bu süreçte, tezler öncelikle künyelerine (yılı, üniversitesi, enstitüsü, ana bilim dalı, araştırma yöntemi vs.) göre sınıflandırılmış ve sistematik bir biçimde Microsoft Excel programına aktarılmıştır. Bu sayede her bir tezin temel özellikleri karşılaştırmalı olarak incelenebilir hâle getirilmiştir. Tez içerikleri, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda belirlenen temalar ve kategoriler çerçevesinde çözümlenmiştir. Veriler, betimsel yaklaşım temelinde gruplandırılarak anlamlı örüntüler ortaya koyulmuş; yineleyen yapılar, dikkat çeken eğilimler ve çeşitli yönetsel tercihler sistematik olarak analiz edilmiştir.

Elde edilen bulgular, verilerin daha anlaşılır bir şekilde sunulması amacıyla tablo ve grafiklerle desteklenmiştir. Bu görseller aracılığıyla tezlerin yıllara, üniversitelere, lisansüstü düzeylerine, kullanılan yöntemlere ve örneklemelerine göre dağılımları açık biçimde ortaya koyulmuştur. Analiz sürecinde güvenirliğin artırılması amacıyla tema ve kategori oluşturulmasında alanyazın desteği

alınmış, veriler iki araştırmacı tarafından bağımsız olarak incelenmiş ve bulgular araştırma sorularıyla tutarlı biçimde yapılandırılmıştır. Analiz süreci görüş birliği sağlanarak yürütülmüştür.

Araştırma ve Etik

Araştırma verileri 19.03.2025 tarihli E-51944218-050-00004134261 sayılı Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Araştırma Etik Kurulu kararı doğrultusunda toplanmış ve çalışma “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında yapılması belirtilen tüm kurallara uygun ve etik açıdan uygun bulunmuştur

Bulgular

Bu çalışma, yazarın daha önce yürüttüğü yüksek lisans tezinde elde edilen bulguları özetler niteliktedir. Tüm bulgulara değinebilmek amacıyla, bulgular tablo şeklinde özetlenmiştir. Tablo 1’de birinci alt probleme yönelik bulgular özetlenmiştir. Tablo 2’de ikinci alt probleme yönelik bulgular özetlenmiştir. Tablo 5’te ise diğer alt problemlere ait bulgular özetlenerek verilmiştir.

Tablo 1

Tezlerin Demografik Bilgilerine Yönelik Bulgular

Tez No	Yayın Yılı (B1)	Lisansüstü Düzeyi (B2)	Üniversite (B3)	Enstitü (B4)	Ana Bilim Dalı (B5)
T1	2010	Yüksek Lisans	Sakarya Üniversitesi	Fen Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T2	2010	Yüksek Lisans	Gazi Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T3	2011	Yüksek Lisans	Celal Bayar Üniversitesi	Fen Bilimleri Enstitüsü	Fen Bilimleri Eğitimi ABD
T4	2011	Yüksek Lisans	Marmara Üniversitesi	Fen Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T5	2012	Yüksek Lisans	Erciyes Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T6	2012	Yüksek Lisans	Erciyes Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T7	2012	Yüksek Lisans	Hacettepe Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T8	2012	Yüksek Lisans	Atatürk Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T9	2012	Yüksek Lisans	Pamukkale Üniversitesi	Fen Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T10	2012	Yüksek Lisans	Ege Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T11	2012	Doktora	Gazi Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Matematik ve Fen Eğitimi ABD
T12	2012	Yüksek Lisans	Ahi Evran Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

T13	2013	Yüksek Lisans	Marmara Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T14	2013	Yüksek Lisans	Niğde Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı
T15	2014	Yüksek Lisans	İstanbul Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T16	2014	Yüksek Lisans	İstanbul Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T17	2015	Yüksek Lisans	Amasya Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T18	2016	Yüksek Lisans	Balıkesir Üniversitesi	Fen Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T19	2017	Doktora	Hacettepe Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T20	2018	Yüksek Lisans	Kırıkkale Üniversitesi	Fen Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T21	2018	Yüksek Lisans	Bartın Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Matematik ve Fen Eğitimi ABD
T22	2018	Yüksek Lisans	Hacettepe Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T23	2018	Yüksek Lisans	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	Fen Bilimleri Enstitüsü	Matematik ve Fen Eğitimi ABD
T24	2019	Yüksek Lisans	Mersin Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
T25	2019	Yüksek Lisans	Balıkesir Üniversitesi	Fen Bilimleri Enstitüsü	Matematik ve Fen Eğitimi ABD
T26	2019	Yüksek Lisans	Pamukkale Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Matematik ve Fen Eğitimi ABD
T27	2019	Yüksek Lisans	Erciyes Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T28	2020	Yüksek Lisans	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Ana Bilim Dalı
T29	2020	Yüksek Lisans	Gazi Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Matematik ve Fen Eğitimi ABD
T30	2021	Yüksek Lisans	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Temel Eğitim Ana Bilim Dalı
T31	2021	Yüksek Lisans	Kastamonu Üniversitesi	Sosyal Bilimler Üniversitesi	Temel Eğitim Ana Bilim Dalı
T32	2021	Doktora	İnönü Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Matematik ve Fen Eğitimi ABD
T33	2022	Yüksek Lisans	Akdeniz Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Matematik ve Fen Eğitimi ABD
T34	2022	Yüksek Lisans	Bartın Üniversitesi	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	Matematik ve Fen Eğitimi ABD
T35	2022	Yüksek Lisans	Ankara Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi ABD
T36	2024	Yüksek Lisans	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Matematik ve Fen Eğitimi ABD

Tablo 1’de gösterilen veriler, tezlerin yayım yılı, lisansüstü düzeyi, üniversitesi, enstitü türleri ve ana bilim dallarına göre listelenmiştir. Tablodaki B1 sütunu ve Şekil 1 incelendiğinde, lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımına bakıldığında, 2010-2024 yılları arasında toplam 36 tezin tamamlandığı görülmektedir. En çok tezin 2012 yılında yazıldığı görülmüştür. 2023 yılında fen eğitimde uygulamalı drama yöntemi kullanılan hiçbir teze rastlanılmaması dikkat çekici bir durum olarak öne çıkmaktadır.

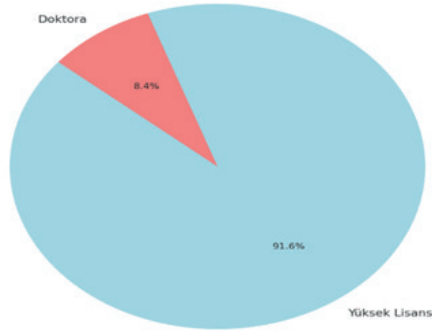
Şekil 1

Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 2

Lisansüstü Tezlerin Düzeylerine Göre Dağılımı

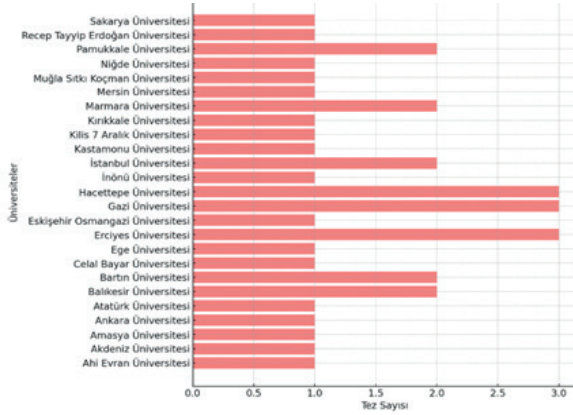

Tablodaki B2 sütunu ve Şekil 2 incelendiğinde, Türkiye’de 2010-2024 yılları arasında fen bilimleri alanında yaratıcı drama yöntemi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin 33’ünün yüksek lisans düzeyinde, 3’ünün ise doktora düzeyinde olduğu görülmektedir. Veriler, tezlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans düzeyinde olduğunu göstermektedir.

Tablodaki B3 sütunu ve Şekil 3 incelendiğinde, yaratıcı drama yöntemiyle hazırlanmış toplam 36 lisansüstü tezin Türkiye genelindeki farklı üniversitelere dağıldığı görülmektedir. Bu araştırmaya göre en fazla tez çalışmasının üretildiği üniversiteler; Hacettepe Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Erciyes Üniversitesi olarak belirlenmiştir.

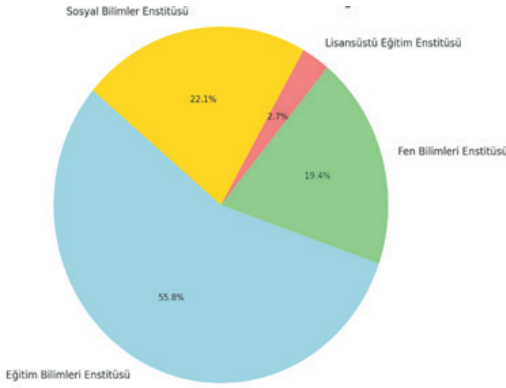
Şekil 3

Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Şekil 4

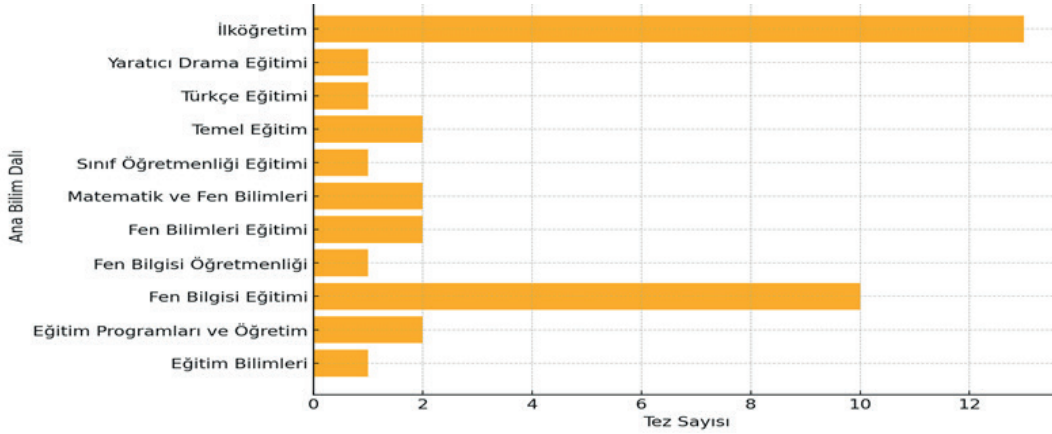
Lisansüstü Tezlerin Enstitü Türüne Göre Dağılımı

Tablodaki B4 sütunu ve Şekil 4’te, Türkiye’de 2010-2024 yılları arasında fen bilimleri alanında yaratıcı drama yöntemi kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerin enstitü türüne göre dağılımı verilmiştir. Lisansüstü tezlerin en büyük kısmı Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde hazırlanmıştır, bu da eğitim alanında akademik araştırmaların yoğunlaştığını göstermektedir. Sosyal Bilimler Enstitüsü %22.11 ile ikinci sırada yer almakta, özellikle fen bilimleri eğitimi ve sosyal bilimlerde yaratıcı drama gibi konuların ele alındığını düşündürmektedir. Fen Bilimleri Enstitüsü’nde %19.37 oranında tez üretilmiştir. Bu bulgu, doğrudan fen bilimleri alanında yapılan akademik çalışmaları temsil etmektedir. Lisansüstü Eğitim Enstitüsü ise yalnızca %2.74 oranında bir paya sahiptir, yani bu tür enstitülerde yaratıcı drama ve fen eğitimi konulu tezlerin nispeten daha az üretildiği söylenebilir.

Şekil 5

Lisansüstü Tezlerin Anabilim Dalına Göre Dağılımı

Tablodaki B5 sütunu ve Şekil 5 incelendiğinde, Lisansüstü tezlerin anabilim dallarına göre dağılımına bakıldığında; İlköğretim Ana Bilim Dalı 13 tez ile %35,8 oranında en fazla araştırmanın yapıldığı alan olarak öne çıkmaktadır. Bu sonucu, Fen Bilgisi Eğitimi Ana Bilim Dalı 10 tez ve %27,4 oranı ile takip etmektedir. Bu iki alan, yaratıcı drama yönteminin özellikle ilköğretim ve fen eğitimi düzeylerinde yoğunlaştığını göstermektedir.

Tablo 2

Araştırma Kapsamına Yönelik Bulgular

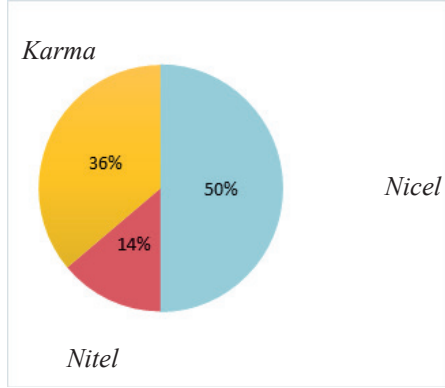
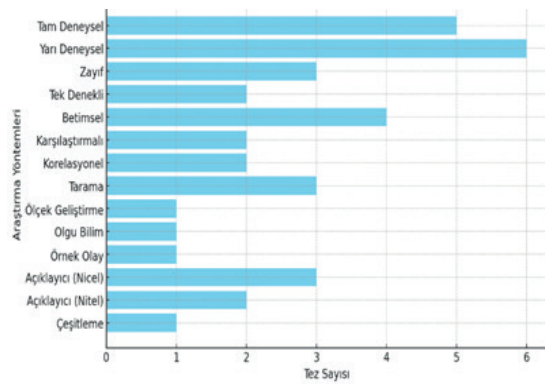
Tez No	Araştırma Yöntemi (B6)	Araştırma Deseni (B7)	Örneklem Büyüklüğü (B8)	Enstitü (B4)	Ana Bilim Dalı (B5)	Veri Toplama Aracı (B11)
T1	Nicel	Deneysel Desen	47 Öğrenci	Öğrenciler	Rastgele	Başarı Testi, Cornell Eleştirel Düşünme Testi
T2	Nicel	Deneysel Desen	90 Öğrenci	Öğrenciler	Rastgele	Başarı Testi, Tutum Ölçeği
T3	Nicel	Yarı Deneysel Desen	36 Öğrenci	Öğrenciler	Rastgele	Başarı Testi, Tutum Ölçeği, Motivasyon Ölçeği
T4	Nicel	Deneysel Desen	55 Öğrenci	Öğrenciler	Rastgele	Başarı Testi, Açık Uçlu Sorular, Tutum Ölçeği
T5	Karma		31 Öğrenci	Öğrenciler	Amaçlı	Çevresel Farkındalık Ölçeği, Açık Uçlu Sorular, Öğrenci Değerlendirme Formu
T6	Karma	Betimsel	293 Öğretmen Adayı	Öğretmen Adayları	Ulaşılabilir	Öz Yeterlik ve Tutum Ölçeği, Görüşme

T7	Karma	Deneysel, Eylem Araştırması	44 Öğrenci	Öğrenciler	Amaçlı	Başarı Testi, Tutum Ölçeği, Öğrenme Stili Ölçeği, Öğrenci Günlükleri, Gözlem Formu, Süreç Değerlendirmesi, Yarı Yapılandırılmış Görüşme
T8	Nicel	Yarı Deneysel Desen	44 Öğrenci	Öğrenciler	Rastgele	Akademik Başarı Testi
T9	Nicel	Yarı Deneysel Desen	32 Öğrenci	Öğrenciler	Rastgele	Bilimsel Süreç Becerileri Ölçeği, Bilimsel Yaratıcılık Ölçeği, Öz düzenleme Ölçeği
T10	Nicel	Deneysel Desen	20 Öğrenci	Öğrenciler	Ulaşılabilir	Akademik Başarı Testi, Bilimsel Yaratıcılık Ölçeği
T11	Karma	Zenginleştirilmiş Desen Yarı Deneysel Desen	48 Öğretmen Adayları	Öğretmen Adayları	Ulaşılabilir	Başarı Testi, Tutum Ölçeği, Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu
T12	Nicel	Tarama	118 Öğretmen	Öğretmenler	Ulaşılabilir	Anket
T13	Karma	Açıklayıcı Desen	35 Öğrenci	Öğrenciler	Amaçlı	Başarı Testi, Gözlem
T14	Nitel	Tarama	1368 Öğretmen Adayı	Öğretmen Adayları	Rastgele	Öz Yeterlik Algısı Ölçeği
T15	Karma	Deneysel Desen	80 Öğrenci	Öğrenciler	Amaçlı	Başarı Testi, Açık Uçlu Anket, Yarı Yapılandırılmış Görüşme
T16	Karma	Deneysel Desen	36 Öğrenci	Öğrenciler	Rastgele	Başarı Testi, Motivasyon Ölçeği, Tutum Ölçeği, Yarı Yapılandırılmış Görüşme
T18	Nicel	Yarı Deneysel Desen	44 Öğrenci	Öğrenciler	Amaçlı	Başarı Testi, Tutum Anketi,
T19	Karma	Açımlayıcı Sıralı Desen	231 Öğrenci	Öğrenciler	Ulaşılabilir	Başarı Testi, İlgi Ölçeği, Tutum Ölçeği, Yarı Yapılandırılmış Görüşme

T20	Nicel	Yarı Deneysel Desen	56 Öğrenci	Öğrenciler	Amaçlı	Başarı Testi, Farkındalık Ölçeği
T21	Nicel	Deneysel Desen	37 Öğrenci	Öğrenciler	Amaçlı	Okul Öncesi Dönem Besinler Öğretimi Testi, Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği
T22	Karma	Açıklayıcı Sıralı Desen	425 Öğretmen	Öğretmenler	Rastgele	Öz Yeterlik ve Tutum Ölçeği, Yarı Yapılandırılmış Görüşme
T23	Karma	Durum Çalışması	20 Öğrenci	Öğrenciler	Ulaşılabilir	Başarı Testi, Öz Yeterlik Ölçeği, Bilimsel Süreç Becerileri Testi, Tutum Ölçeği, Yarı Yapılandırılmış Görüşme ve Gözlem
T24	Karma	Açıklayıcı Sıralı Desen	50 Öğrenci	Öğrenciler	Amaçlı	Başarı Testi, Tutum Ölçeği, Bilimsel Yaratıcılık Testi, Açık Uçlu Sorular, Dijital Öyküleme Rubriği
T25	Nicel	Yarı Deneysel Desen	52 Öğrenci	Öğrenciler	Ulaşılabilir	Başarı Testi, Kavram Testi, Tutum Ölçeği, Görüş Anketi
T26	Nicel	Yarı Deneysel Desen	28 Öğrenci	Öğrenciler	Amaçlı	Kavram Testi, Bilimsel Süreç Becerileri Testi, Öz Yeterlik Ölçeği
T27	Nitel	Olgu Bilim (Fenomenoloji) Deseni	2 Öğretim Üyesi, 2 Öğretmen, 4 Öğretmen Adayı	Öğretim Üyeleri, Öğretmenler, Öğretmen Adayları	Amaçlı	Yarı Yapılandırılmış Görüşme, Gözlem, Doküman İncelemesi
T28	Nicel	Yarı Deneysel Desen	32 Öğrenci	Öğrenciler	Ulaşılabilir	21. Yüzyıl Öğrenme Becerilerinin Düzeyi Envanteri
T29	Nicel	Yarı Deneysel Desen	63 Öğrenci	Öğrenciler	Rastgele	Başarı Testi, Tutum Ölçeği
T30	Nitel	Eylem Araştırması	27 Öğrenci	Öğrenciler	Amaçlı	Türkçe Argümantasyon Modeli Derecelendirme Ölçeği, Öğrenci Günlükleri

T31	Nitel	Deneysel Desen	20 Öğrenci	Öğrenciler	Ulaşılabilir	Bilgi Ölçme Formu, Resim Analizi Formu Çizim, Görüşme, Kalıcılık Testi
T32	Nitel	Eylem Araştırması	36 Öğrenci	Öğrenciler	Amaçlı	Açık Uçlu Sorular, Yarı Yapılandırılmış Görüşme,
T33	Nitel	Doküman Analizi	Örneklem belirlenmemiştir	Ders Planları	Örneklem belirlenmemiştir	6. Sınıf Fen Bilimleri MEB Ders Kitabı (2019), Eğitim Bilişim Ağı (EBA)
T34	Nitel	Yarı Deneysel Desen	80 Öğrenci	Öğrenciler	Amaçlı	Tutum Ölçeği, Sosyal Beceri Ölçeği
T35	Karma	Yarı Deneysel Desen	54 Öğrenci	Öğrenciler	Rastgele	Ana Babalık Stilleri Boyutları Ölçeği, KA-Sİ Empatik Eğilim Ölçeği Çocuk Formu, Çocuklar İçin Özyeterlilik Ölçeği, Hoşgörü Olma Eğilimi Ölçeği, Ergenler İçin Duygu Düzenleme Ölçeği, Fen Başarı Testi, Yapılandırılmış Görüşme Formu ve Kişisel Bilgi Formu
T36	Nitel	Deneysel Desen	29 Öğrenci	Öğrenciler	Ulaşılabilir	Yaşam Becerileri Ölçeği, Çevresel Duyarlılık Ölçeği,

Tablo 2’ye yönelik incelemeler, aşağıda yer alan şekiller aracılığıyla detaylandırılmıştır. Tablodaki B6 sütunu incelendiğinde, 36 tezin 18’inde nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemi en çok tercih edilen yöntem olmuştur. Sonrasında 13 tez ile karma yöntem gelirken 5 tezde ise nitel yöntem kullanılmıştır. En az tercih edilen yöntem, nitel araştırma yöntemi olmuştur. Bu durum, lisansüstü tezlerde genellikle sayısal verilerin analiz edildiği, testlerin ve anketlerin kullanıldığı geleneksel ve deneysel yöntemlerin baskın olduğunu göstermektedir.

Şekil 6*Araştırma Yöntemine Göre Dağılım***Şekil 7***Araştırma Yöntem Açıklama Dağılımı*

Tablodaki B7 sütunu ve Şekil 7 incelendiğinde, lisansüstü tezlerin desenlerinde deneysel desenlerin açık ara en fazla tercih edilen araştırma deseni olduğu görülmektedir. Deneysel, yarı deneysel, zayıf deneysel ve tek denekli gibi yöntemlerin kullanılması, araştırmacıların bağımsız ve bağımlı değişkenleri kontrol altına alarak değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini incelemeye yönelik çalışmalar yaptığını göstermektedir.

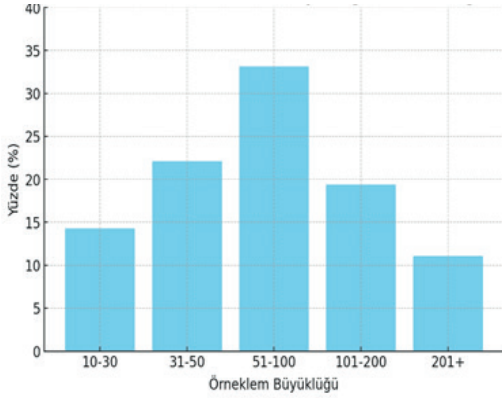
Tablo 3*Lisansüstü Tezlerin Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılımı*

Değişken	Tez Sayısı	Yüzde
Örneklem		
10-30	5	14,31
31-50	8	22,11
51-100	12	33,16
101-200	7	19,37
201+	4	11,05

Not: n=36.

Şekil 8

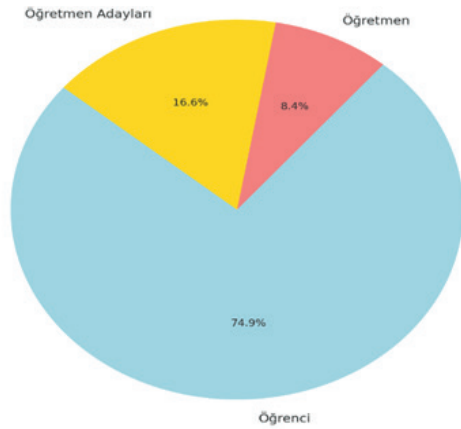
Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılım

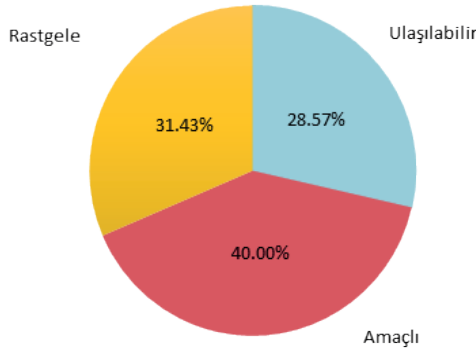
Tablo 2’deki B8 sütunu, Tablo 3 ve Şekil 8 incelendiğinde, 51-100 kişilik örneklem grubunun en çok tercih edilen grup olduğu belirlenmiştir. Bu durum, araştırmacıların genellikle orta ölçekli örneklem büyüklüklerini tercih ettiğini göstermektedir. İkinci sırada 31-50 kişilik örneklem grubu yer almaktadır. Bu da nispeten küçük ölçekli örneklemelerin hâlâ yaygın olarak kullanıldığını göstermektedir. 101-200 kişilik örneklemeler orta sıralarda yer alırken, 201 ve üzeri büyük örneklemeler daha az tercih edilmiştir. En düşük tercih edilen örneklem grubu ise 10-30 kişilik küçük örneklem grubu olarak son sırada yer almaktadır. gösterdikleri görülmüştür. Bu katılımları aracılığıyla öğrencilerin hataları daha rahat tespit edilmiştir.

Şekil 9

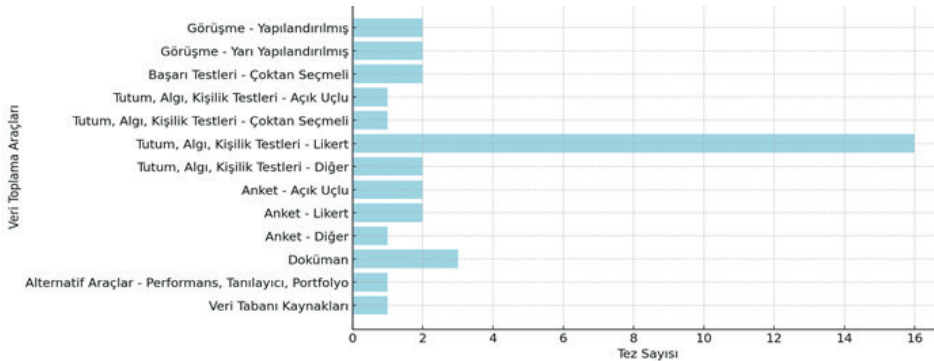
Lisansüstü Tezlerin Çalışma Gruplarına Göre Dağılımı

Tablodaki B9 sütunu incelendiğinde, çalışma grupları içerisinde öğrencilerin en çok çalışılan grup olduğu görülmektedir. Bu durum, lisansüstü tezlerde en çok öğrencilere yönelik çalışmaların yapıldığını ve araştırmaların çoğunlukla öğrencilerin öğrenme süreçleri, akademik başarıları ve tutumları üzerine yoğunlaştığını göstermektedir.

Şekil 10*Lisansüstü Tezlerin Örneklem Seçimine Göre Dağılımı*

Tablodaki B10 sütunu ve Şekil 10 incelendiğinde, amaçlı örnekleme yönteminin en çok tercih edilen örneklem seçim şekli olduğu tespit edilmiştir. Bu, araştırmacıların belirli bir amaç doğrultusunda, araştırmalarına uygun grupları seçerek çalıştığını göstermektedir. Eğitim bilimleri gibi alanlarda, öğretmenler, öğrenciler veya belirli bir akademik grup üzerine odaklanarak veri toplamak yaygın bir yaklaşımdır.

Şekil 11*Lisansüstü Tezlerin Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı*

Tablodaki B11 sütunu ve Şekil 11 incelendiğinde, en yaygın kullanılan veri toplama aracının likert ölçeği olduğu görülmektedir. Bu, araştırmaların büyük çoğunluğunun tutum, algı ve kişilik gibi ölçümleri yapmak için likert ölçeklerini kullandığını göstermektedir. Görüşme yöntemleri, başarı testleri ve anket gibi veri toplama araçları da belirli bir oranda kullanılmıştır. Doküman analizi de özellikle eğitim araştırmalarında sıkça kullanılan bir yöntemdir.

İncelenen Lisansüstü Tezlerin Amaçları ve Sonuçları

Lisansüstü tezlerin amaçları ve sonuçlarına bakıldığında; T1’de, yaratıcı drama yönteminin fen öğretiminde öğrenci başarısı ve eleştirel düşünme becerileri üzerindeki etkisi araştırılmış, bu

yöntemin deney grubundaki öğrencilerde anlamlı bir gelişim sağladığı saptanmıştır. T2’de, eğitici drama uygulamalarının başarıyı artırdığı ancak öğrenci tutumlarında anlamlı bir değişim yaratmadığı bulunmuştur. T3’te, drama temelli öğretimin kavramsal anlama ve hatırlamayı güçlendirdiği ortaya konmuştur. T4’te, yaratıcı drama yönteminin çevre bilinci kazandırmada geleneksel yöntemlerden daha etkili olduğu tespit edilmiştir. T5’te, yaratıcı drama destekli öğretimin öğrenmenin kalıcılığını belirgin biçimde artırdığı gösterilmiştir. T6’da ise drama uygulamalarının öğrencilerin akademik başarılarını yükselttiği ve bilimsel yaratıcılık düzeylerini olumlu etkilediği bulunmuştur. T7, 7E modeli ile yaratıcı dramanın birleştirilmesinin başarıyı ve yön bulma becerilerini geliştirdiğini ortaya koymuştur. T8’de, yaratıcı drama ile işlenen fen derslerinin öğrenciler tarafından daha eğlenceli ve anlaşılır bulunduğu belirtilmiştir. T9’da ise öğretmenlerin drama tekniklerini kısmen bildiği, ancak uygulamada çeşitli zorluklar yaşadığı ifade edilmiştir. T10’da, yaratıcı drama ile işlenen hayat bilgisi derslerinin başarıyı ve öğrenme kalıcılığını artırdığı ortaya konmuştur. T11, 7E modeliyle drama kullanımının kavramsal anlamaya katkı sağladığını, fakat kalıcılık açısından geleneksel yöntemden çok farklı olmadığını belirtmiştir. T12’de ise drama destekli derslerin öğrencilerin sosyal becerilerinde gelişim sağladığı saptanmıştır. T13’te, fen öğretmenlerinin drama yöntemine ilişkin tutumları değerlendirilmiş ve uygulamada destek ihtiyacına vurgu yapılmıştır. T14’te yaratıcı drama ile işlenen fen kavramlarının bilimsel süreç becerilerine katkısı vurgulanmıştır. T15, öğretmenlerin drama kullanım durumlarını incelemiş, yöntemin öğrenci ilgisini artırdığı belirlenmiştir. T16’da, öğrenciler yaratıcı drama yöntemini eğlenceli bulduklarını ve öğrenmeyi kolaylaştırdığını ifade etmişlerdir. T17’de, drama destekli öğretimin öğretmen adaylarının yeterlik algılarını olumlu yönde geliştirdiği tespit edilmiştir. T18, uzay eğitimi konusunun yaratıcı drama ile işlendiğinde başarı ve kalıcılığın arttığını göstermiştir. T19’da, çevre eğitimi temelli yaratıcı drama uygulamalarının öğrencilerin konuya ilgisini artırdığı belirlenmiştir. T20, drama destekli 5E modelinin öğrencilerin kavramsal anlamalarını güçlendirdiğini ortaya koymuştur. T21’de, okul öncesi fen eğitiminde drama ve kukla tekniklerinin öğrenme kalıcılığına katkısı incelenmiş ve olumlu sonuçlar elde edildiği belirtilmiştir. T22’de, öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin tutum ve öz yeterlikleri değerlendirilmiş, ancak uygulamada çeşitli engeller yaşandığı vurgulanmıştır. T23’te, maddenin halleri ve ısı konusunun drama ile öğretimi sonucunda öğrencilerin konuyu daha iyi kavradığı gözlemlenmiştir. T24’te, dijital öyküleme ile drama entegrasyonunun başarıyı ve bilimsel yaratıcılığı artırdığı belirlenmiştir. T25’te, öğretmen adaylarının ses konusundaki başarılarının yaratıcı drama uygulamalarıyla anlamlı biçimde arttığı görülmüştür. T26’da, ekosistem ekolojisinin drama ile öğretiminin bilimsel süreç becerilerini geliştirdiği bulunmuştur. T27’de, öğretmenlerin ve adayların yaratıcı drama yöntemine ilişkin görüşlerini analiz edilmiş, yöntemin öğrenci katılımını artırdığı ancak sınıf yönetiminde zorluklar yaratabileceği gösterilmiştir. T28’de, insan ve çevre ünitesine yönelik drama uygulamalarının öğrencilerin problem çözme becerilerini desteklediği saptanmıştır. T29, enerji dönüşümleri ve çevre bilinci konularında yaratıcı drama yönteminin öğrenci başarıları ve tutumu üzerinde olumlu etkiler yarattığını göstermiştir. T30’da, drama temelli argümantasyon uygulamalarının öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirdiği görülmüştür. T31’de, okul öncesi fen eğitiminde drama ve kukla kullanımının öğrenmenin kalıcılığını desteklediği bulunmuştur. T32’de, eylem araştırmasıyla drama yönteminin çevre bilinci kazandırmadaki etkisi analiz edilmiştir. T33’te, vücudumuzdaki sistemler konusuna yönelik örnek ders planları hazırlanmış ve öğrencilerin derse ilgisinin arttığı belirlenmiştir. T34, sürdürülebilir kalkınma ünitesinin yaratıcı drama ile işlenmesinin tutumu ve başarıyı olumlu etkilediğini belirtmiştir. T35’te, yaratıcı drama etkinliklerinin hoşgörü, empati ve öz yeterlilik gibi

sosyal-duygusal becerilere katkı sağladığı vurgulanmıştır. T36’da ise yaratıcı drama yöntemiyle işlenen fen derslerinde öğrencilerin özgüvenlerinde, başarı düzeylerinde ve fen tutumlarında anlamlı artış gözlemlenmiştir.

İncelenen Lisansüstü Tezlerin Önerileri

İncelenen tezlerde sunulan öneriler şu şekilde belirtilmiştir: Yaratıcı drama yönteminin eğitimde daha etkili kullanılabilmesi için öğretmenlere yönelik özel hizmet içi eğitim programları düzenlenmelidir. Bu programlar, öğretmenlerin drama tekniklerini nasıl uygulayacaklarını öğrenmelerine ve sınıf içi etkinliklerde daha bilinçli kullanmalarına yardımcı olabilir (T1, T5, T9). Fen bilimleri derslerinde yaratıcı dramayı destekleyen dijital araçlar ve materyaller geliştirilmelidir. Öğrencilerin ilgisini çekebilecek interaktif uygulamalar, bu yöntemin daha verimli uygulanmasını sağlayabilir (T2, T8, T14).

Yaratıcı drama yönteminin etkisini uzun vadede değerlendirebilmek için kapsamlı takip araştırmaları yapılmalıdır. Öğrencilerin akademik başarılarını, bilimsel süreç becerilerini ve sosyal gelişimlerini uzun vadede nasıl etkilediği araştırılarak eğitim programları revize edilmelidir (T3, T10, T18). Ortaokul ve lise düzeyindeki öğrenciler için yaratıcı drama etkinlikleri yaş gruplarına uygun şekilde düzenlenmelidir. Küçük yaş gruplarında etkili olduğu gözlemlenen yöntem, lise öğrencileri için farklı formatlarda uygulanarak daha akademik bir çerçeveye oturtulmalıdır (T6, T12, T21).

Öğrenci merkezli öğretim yöntemlerini destekleyen politika ve müfredat değişiklikleri yapılmalıdır. Yaratıcı dramayı içeren ders içerikleri, öğretmenlerin bu yöntemi kullanmasını teşvik edecek şekilde güncellenmelidir (T7, T15, T25). Fen bilimleri derslerinde yaratıcı dramaya yönelik pilot uygulamalar yaygınlaştırılmalıdır. Farklı bölgelerde ve eğitim seviyelerinde yapılan uygulamaların sonuçları değerlendirilerek yöntemin etkili olduğu alanlar belirlenmeli ve yaygınlaştırılmalıdır (T11, T17, T22). Okul öncesi ve ilkokul öğrencileri için yaratıcı drama etkinliklerinin oyun tabanlı öğrenme stratejileriyle desteklenmesi önerilmektedir. Böylece öğrencilerin derse olan ilgileri artırılabilir ve fen bilimleri konularına yönelik olumlu tutum geliştirmeleri sağlanabilir (T13, T19, T27).

Yaratıcı drama yönteminin bireysel öğrenme farklılıklarına nasıl uyarlanabileceği konusunda daha fazla araştırma yapılmalıdır. Öğrencilerin öğrenme stillerine göre drama tekniklerinin nasıl adapte edilebileceği araştırılmalıdır (T16, T20, T30). Fen bilimleri öğretmenlerinin yaratıcı drama uygulamalarında sınıf yönetimi konusunda karşılaştıkları zorlukları en aza indirmek için özel destek programları oluşturulmalıdır. Öğretmenlerin uygulama sırasında karşılaşılabilecekleri problemleri çözmek için rehber kaynaklar ve eğitim materyalleri hazırlanmalıdır (T23, T26, T32). Öğrenci motivasyonunu artırmak amacıyla yaratıcı drama etkinlikleri grup çalışmalarıyla birleştirilmelidir. Özellikle sosyal etkileşimi ve işbirliği becerilerini geliştirecek etkinlikler, fen bilimleri derslerinde öğrencilerin katılımını artırabilir (T28, T29, T34). Yaratıcı drama etkinliklerinin geleneksel öğretim yöntemleriyle entegrasyonunu sağlamak için öğretim programlarında esneklik sağlanmalıdır. Öğretmenlerin drama yöntemini derslerinde kullanabilmesi için gerekli zaman ve materyaller temin edilmelidir (T31, T33, T36).

Tablo 4

Lisansüstü Tezlerin Ders Planlarında Kullanılan Teknik ve Etkinliklerin İncelenmesi

Tez No	Hazırlık Çalışmaları	Canlandırma Aşamaları	Değerlendirme Teknikleri
T1	Yürüyüş, Duyu Çalışması, Eğitsel Oyun	Tüm Grupla Rol Oynama, Eğitim-menin Role Girmesi	Konuşma Halkası, Öğrenci Geri Bildirim
T2	Düz Anlatım, Soru-Cevap	Rol Oynama	Öğrenci Geri Bildirimi
T3	Müzik Eşliğinde Yürüyüş, İletişim ve Duyu Çalışması, Oyun	Doğaçlama, Rol Oynama, Yaratıcı Hikâye(öykü yazma)	Oyun, Öz Değerlendirme, Bil-İste-Öğren, Günlük
T4	Isınma Hareketleri(meyve toplama)	Rol Oynama	Roller Üzerine Konuşma, Günlük Hayattan Örnek Verme
T5	Müzik Eşliğinde Oyun (balık ağı), Oyun (sincap yuvada), Hırsız-Polis Oyunu(uyarlanmış hâli)	Rol Oynama, Rol Kartları	Mektup Yazma
T7	Müzik Eşliğinde Yönergelerle Serbest Yürüme, Sürat Ölçüm Uygulaması	Doğaçlama	Soru-Cevap, Problem Çözme, Öğrenci Geri Bildirim
T8	Soru-Cevap	Hazır Metni Sahneleme	Soru-Cevap, Öğrenci Geri Bildirim
T9	Hareket Temelli Oyun(kuyruk yakalama), Hareket Temelli Oyun (tavuk ve civciv oyunu)	Soru-Cevap, Model İnceleme, Rol Oynama	Beyin Fırtınası, Öğrenci Geri Bildirim
T10	Taklit Oyunu, Doğaçlama, Rol Oynama, Soru-Cevap	İkili Doğaçlamalar	Eğitmenin Role Girmesi, Rol Oynama
T11	Deve-Cüce Oyunu(uyarlanmış hâli), Taklit Etkin-liği, Çizim	Küçük Grupla Yapılan Doğaçlama	Öğrenci Geri Bildirim, Yazılı Sorular
T12	Sıcak-Soğuk Oyunu (uyarlanmış hâli), Yönergeler Eşliğinde Mekanda Serbest Yürüme	Rol Oynama, Donuk İmge	Resim Çizme, Mektup Yazma
T14	Düz Anlatım, Duyusal Uyarım		
T16	Eğitsel Oyun	Doğaçlama, Deney	Öğrenci Geri Bildirimi
T18	Hırsız-Polis Oyunu(uyarlanmış hâli)	Rol Oynama, Doğaçlama	Soru-Cevap, Öğrenci Geri Bildirim

T19	Hareket Temelli Oyun (Canlı-cansız), Eğitsel Oyun, Rol Oynama, Donuk İmge, Hareketle Anlatma Oyunu	Donuk İmge	Meyve-Sepeti Oyunu (uyarlanmış hâli), Yapılandırılmış Grid, Resim Çizme, Pano Çalışması
T20	Hikâye Okuma, Düşünme- Tartışma, Konu Anlatımı, Etkinlik, Sunuş Yoluyla Ders Anlatımı	Yönergelerle Rol Oynama	Hikâye-Canlandırma İlişkisi Kurma
T21	Resim Gösterme, Konu Üzerine Sohbet, Şarkıya Hareketli Eşlik, Ayna Oyunu	Doğaçlama-Reklam Filmi	Boyama Kâğıtları, Öğrenci Geri Bildirim
T23	Fiziksel Isınma Hareketleri, Duyu Çalışması	Doğaçlama, Rol Oynama	Uygulama Testleri, Sessiz Sinema Oyunu, Öğrenci Geri Bildirim, Soru-Cevap, Araştırmaya Yönlendirme
T24	Müzik Eşliğinde Ritmik Yürüme, Eğitsel Oyun (ben kimim?)	Pantomim	Öğrenci Geri Bildirim
T25	Soru-Cevap	Rol Oynama, Öğretmenin Role Girmesi, Dedikodu Halkası	Günlük Yazma, Drama Oyunu Yazıp-Oynama
T26	Müzik Eşliğinde Yönergelerle Yürüme, Sessiz Oyun, Kulaktan Kulağa Oyunu	Resimden Hikâye Yazımı, Hikâye-leri Canlandırma	Eğitsel Oyun, Öğrenci Geri Bildirim
T28	Müzik Eşliğinde Serbest Yürüme, Donuk İmge, Bilgi Kartları Etkinliği	Rol Oynama, Doğaçlama	İstasyon Tekniği ile Poster Hazırlama, Araştırmaya Yönlendirme
T30	Müzik Eşliğinde Dans- Devinim, Kelime Kartları Eşleştirme	Rol Koridoru, Doğaçlama, Sıcak Sandalye, Öğretmenin Role Girmesi	Toplantı Düzenleme, Çalışma Kağıdı, (V Diyagramı)
T32	Müzik Eşliğinde Yönergeler ile Yürüme	Donuk İmge, Doğaçlama, Rol Oynama, Fotoğraf Karesi	Hissettim-Fark Ettim-Öğrendim, Beyin Fırtınası
T33	Oyun	Donuk İmge, Doğaçlama, Rol Oynama	İstasyon Tekniği, Öğrenci Geri Bildirim
T35	Soru-Cevap, Hayal Ettirme, Müzik Eşliğinde Yönergelerle Yürüme, Donuk İmge, Düşünce İzleme	Bilinç Koridoru, Hikaye Tamamlama, Rol Oynama, Doğaçlama	Resim Çizme
T36	Soru-Cevap, Eğitsel Oyun	Doğaçlama, Rol Oynama, Öğretmenin Role Girmesi	Soru-Cevap, Yazılı Geri Bildirim

Tablo 4 oluşturulurken genel olarak her tezde bulunan ilk ders planına ait veriler ele alınmıştır. Sadece bazı tezlerde ilk ders planları yaratıcı dramayı tanıtırken boyutunda olduğu için bu ders planları geçilerek fen ile ilgili olan ders planları incelenmiştir. Tablo 4 incelendiğinde, yaratıcı drama ders planlarının üç aşamada yapılandırıldığı görülmektedir ve bunlar şu şekildedir; Hazırlık Çalışmaları, Canlandırma Aşaması ve Değerlendirme Teknikleri.

Hazırlık çalışmalarında genellikle “duyu çalışmaları”, “soru-cevap”, “düz anlatım”, “eğitsel oyunlar” ve “müzik eşliğinde yürüme” gibi etkinlik türleri tercih edilmiştir. Öğrencilerin bedensel farkındalık kazanmalarını sağlamanın yanı sıra grup dinamiğini güçlendirme amacına da hizmet eden etkinliklerdir. Bu aşamada çocukların derse motive edilmesi ve dikkatlerinin toplanması amaçlanmıştır. Aynı zamanda bu uygulamalar, öğrenci odaklı ve etkileşimli öğrenme ortamlarının oluşturulmasına da hizmet etmektedir.

Canlandırma aşamalarında en sık kullanılan teknikler arasında “rol oynama”, “doğaçlama”, “donuk imge” ve “eğitmenin role girmesi” yer almaktadır. Bu tekniklerin çoğunun öğrencilerin yaratıcı düşünme, empati kurma ve problem çözme becerilerini geliştirmeye yönelik olduğu değerlendirilmektedir. Bu durum, yaratıcı drama yöntemlerinin aktif katılımı ve öğrenci merkezli öğrenmeyi teşvik ettiğini göstermektedir. Bunun yanı sıra “ikili doğaçlamalar”, “grupla yapılan doğaçlamalar”, “pantomim”, “rol kartları”, “dedikodu halkası” gibi teknikler de çeşitli tezlerde yer bulmuştur. Bu çeşitlilik, yaratıcı drama yöntemlerinin farklı bağlamlarda esnek bir biçimde uygulanabileceğini göstermektedir.

Değerlendirme tekniklerine bakıldığında ise en fazla kullanılan yöntemlerin “öğrenci geri bildirimi”, “soru-cevap”, “günlük yazma”, “hikâye tamamlama”, “resim çizme” ve “öz değerlendirme” olduğu görülmüştür. Bu teknikler, öğrencilerin süreç hakkındaki farkındalıklarını artırmayı ve öğrenme kazanımlarını pekiştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, bazı tezlerde “konuşma halkası”, “beyin fırtınası”, “istasyon tekniği”, “yapılandırılmış grid”, “V diyagramı” gibi çeşitli alternatif değerlendirme tekniklerinin de kullanıldığı dikkat çekmiştir. Bu durum, değerlendirme sürecinde çoklu ölçme-değerlendirme yöntemlerinin benimsendiğini ortaya koymaktadır.

İncelenen planlarda dikkat çeken temel unsur hem bilişsel hem de duyuşsal alanlara hitap eden yöntemlerin bütüncül bir yaklaşımla ele alınmış olmasıdır. Ayrıca bazı tezlerde yaratıcı drama yöntemi yerine sadece drama uygulamaları planların içine entegre edilmiştir. Genel olarak bulgular, yaratıcı drama temelli çalışmaların planlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarında zengin ve çeşitli teknikler kullanıldığını; ancak tüm tezlerde sistematik bir yapı ve kavramsal tutarlılık bulunmadığını ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada incelenen yaratıcı drama ders planları, içeriksel yapı bakımından çeşitli farklılıklar göstermektedir. Analiz edilen planlarda yer alan başlıklar incelendiğinde, çoğunlukla dersin adı, konu, kazanımlar, süre, sınıf düzeyi, araç-gereçler ve kullanılan yöntem ve teknikler gibi temel öğretim unsurlarına yer verildiği gözlemlenmiştir. Bazı planlarda ise bu başlıkların yanı sıra ünite, oturum sayısı, amaç, strateji, anahtar kavramlar gibi daha ayrıntılı bilgilere de yer verildiği tespit edilmiştir. Bu durum, planların detay düzeyi ve öğretimsel yönlendirme kabiliyeti açısından farklılık taşıdığını ortaya koymaktadır. Buna karşılık, bazı öğretim planlarında yöntem ve teknikler, araç-gereçler, sınıf bilgisi ve süre gibi önemli öğretimsel bileşenlere yer verilmediği belirlenmiştir. Planlarda yer almayan bu başlıklar, özellikle uygulama sürecinde öğretim faaliyetinin etkinliğini

azaltabilecek eksiklikler olarak değerlendirilmektedir. Ders planları ikinci kişiler tarafından okunduğunda anlaşılabilir ve uygulanabilir düzeyde olmalıdır.

Buna karşılık, bazı öğretim planlarında yöntem ve teknikler, araç-gereçler, sınıf bilgisi ve süre gibi önemli öğretimsel bileşenlere yer verilmediği belirlenmiştir. Planlarda yer almayan bu başlıklar, özellikle uygulama sürecinde öğretim faaliyetinin etkinliğini azaltabilecek eksiklikler olarak değerlendirilmektedir. Ders planları ikinci kişiler tarafından okunduğunda anlaşılabilir ve uygulanabilir düzeyde olmalıdır. Ayrıca, planlarda yer verilen öğretim aşamaları da çeşitlilik göstermektedir. İncelenen planların çoğunda, öğretim süreci; hazırlık-ısınma, canlandırma ve değerlendirme temel aşamaları etrafında yapılandırılmıştır. Bununla birlikte, bazı planlarda bu yapı örneğin, giriş, geliştirme, sonuç gibi farklı başlıklarla ele alınmış ve öğretim süreci planlanmıştır. Buna ek olarak bazı tezlerde yaratıcı drama, başka öğretim modelleri (5E, 7E vb.) ile birlikte ele alınmış, yöntemler arası karşılaştırmalar yapılarak çoklu öğrenme modellerinin etkililiği araştırılmıştır.

Tablo 5

Drama Ders Planı Rubriği

Ölçüt	Değerlendirme	Açıklama	Puan
1. Ders planının yazıldığı dil	Çok yeterli	Ders planı açık, yönergeler sade ve anlaşılır, geniş zaman kullanımı doğru.	3
2. Dersin kazanımları	Çok yeterli	Kazanımlar açık, ulaşılabilir ve fen tutum, özgüven ve başarıyla ilişkilendirilmiş.	3
3. Katılımcılar	Çok yeterli	Katılımcılar 6. sınıf düzeyinde tanımlanmış, plan gelişim düzeyine uygun.	3
4. Materyaller	Çok yeterli	Materyaller nitelikli, ulaşılabilir ve etkinliklerle bütünleşik biçimde sunulmuş.	3
5. Etkinlikler	Çok yeterli	Rol oynama, doğaçlama gibi tekniklerle işlenen canlandırma etkinlikleri etkin.	3
6. Isınma aşaması	Çok yeterli	Grup uyumu ve bedensel farkındalık için yapılandırılmış ısınma etkinlikleri var.	3
7. Canlandırma aşaması	Çok yeterli	Kazanımlar ile doğrudan ilişkilendirilmiş, etkili yaşantılar tasarlanmış.	3
8. Dramatik Kurgunun Bileşenleri	Çok yeterli	Tüm dramatik öğelere (odak, gerilim, sembol, atmosfer vb.) planlı biçimde yer verilmiş.	3
9. Değerlendirme aşaması	Çok yeterli	Rubrik ve nitel geri bildirimlerle değerlendirme süreci çok yönlü yapılandırılmış.	3

Tablo 5’te, Kösele’ın 2024 yılında hazırladığı “Yaratıcı drama etkinlikleri ile işlenen fen derslerinin öğrenci başarısına, fen tutumuna ve özgüvenine etkisi” başlıklı yüksek lisans tezi incelenmiştir. Tezi içinde uygulanan ilk ders planının rubrik değerlendirmesine göre 9 ölçütün tamamında “çok yeterli” düzeyinde puan alan bu ders planı, toplamda 27/27 puan ile değerlendirilmiştir. Planın dili sade ve yönergeler anlaşılabilir; geniş zaman kipleri ve açık roller ile öğretici netlik sağlamaktadır.

Kazanımlar, öğrenci düzeyine uygun biçimde belirlenmiş ve akademik başarı, fen tutumu ve özgüven gibi çok boyutlu hedeflerle ilişkilendirilmiştir. Katılımcılar net şekilde tanımlanmış; materyaller, yaratıcı drama uygulamalarına uygun biçimde etkinliklerle bütünleştirilmiştir. Etkinlikler yaratıcı drama tekniklerine dayalı olarak yapılandırılmış; ısınma ve canlandırma aşamaları, pedagojik hedefleri destekleyecek şekilde düzenlenmiştir. Dramatik kurgunun tüm bileşenleri (zaman, mekân, atmosfer, sembol, odak, gerilim, dil, anlam) plan içerisinde yer almakta ve öğrenme sürecine estetik derinlik kazandırmaktadır. Değerlendirme süreci ise rubrikler, yazılı ve sözlü geri bildirimlerle çok boyutlu olarak ele alınmıştır.

Bu bölümde sunulan Drama Ders Planı Değerlendirme Rubriği (DDPR) uygulaması, incelenen lisansüstü tezler içerisinde seçilen bir ders planı üzerinden örnekleyici nitelikte sunulmuştur. Bu örnek, rubriğin ölçütlerinin nasıl işlediğini ve yaratıcı drama temelli ders planlarının hangi boyutlar çerçevesinde değerlendirildiğini somutlaştırmak amacıyla ele alınmıştır. Rubrikten elde edilen bulgular, tüm tezlere genellenebilir sonuçlar sunmaktan ziyade, değerlendirme sürecinin yapısını ve ölçütlerin uygulanabilirliğini göstermeyi amaçlamaktadır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, 2010-2024 yılları arasında Türkiye’de fen bilimleri eğitiminde yaratıcı drama yöntemiyle hazırlanmış 36 lisansüstü tez incelenmiş ve yöntemin eğitsel katkıları kapsamlı şekilde değerlendirilmiştir. Bulgular, yaratıcı dramanın öğrencilerin akademik başarısını, kavramsal öğrenmesini ve sosyal-duygusal gelişimini desteklediğini göstermektedir. Ancak uygulamalarda planlama, değerlendirme ve öğretmen yeterliliği açısından çeşitli eksiklikler tespit edilmiştir.

Yaratıcı drama konusundaki akademik çalışmaların çoğu yüksek lisans düzeyindedir. Doktora düzeyinde çalışmaların azlığı, yöntemsel derinliğin sınırlı kaldığını göstermektedir. En fazla çalışma, fen bilgisi ve ilköğretim alanlarında yapılmıştır. Gazi ve Erciyes Üniversitesi gibi bazı üniversitelerin bu alanda öne çıktığı görülmektedir. Nicel yöntem ağırlıklı çalışmalar, yöntemin etkisini ölçse de nitel ve karma yöntemlerle öğrencilerin deneyimlerinin daha iyi anlaşılabilceği vurgulanmıştır. Drama Ders Planı Değerlendirme Rubriği’ne göre analiz edilen tezlerde, yazım dili, kazanımlar ve etkinliklerin yeterliliği dikkat çekmiş; ancak materyal kullanımı, dramatik yapı öğeleri ve değerlendirme çeşitliliği yetersiz bulunmuştur.

Araştırmaların yüzde 75’inde yaratıcı drama temelli ders planlarına yer verilmiş olması, bu yöntemin uygulamaya dönük bir öğretim stratejisi olarak kullanıldığını ve sahada karşılık bulduğunu göstermektedir. Ders planlarının içeriği incelendiğinde, öğrencilerin drama sürecine aktif katılımını sağlayacak hazırlık çalışmaları (duyu çalışmaları, oyunlar, müzik eşliğinde devinim), canlandırma aşamaları (doğaçlama, rol oynama, eğitmenin role girmesi) ve değerlendirme tekniklerinin (öz değerlendirme, öğrenci geri bildirimi, istasyon tekniği) sistematik bir şekilde planlandığı görülmektedir. Ders planlarının aşamaları incelendiğinde, yaratıcı drama ders planları arasında yapısal ve içeriksel çeşitliliğin olduğu, bu farklılıkların öğretim süreçlerinin planlanması ve uygulanması açısından önemli yansımalar doğurabileceği söylenebilir. Özellikle yöntem-teknik eksiklikleri ile araç-gereç kullanımındaki yetersizliklerin, öğretim sürecinin etkililiğini olumsuz yönde etkileyebileceği değerlendirilmektedir.

Bu uygulama yoğunluğu, yaratıcı dramayı yalnızca bir anlatım aracı olarak değil, bir öğrenme süreci olarak gören yaklaşımların sahada giderek güçlendiğini göstermektedir (Koç & Geçit,

2021; Kırmızı, 2022). Özellikle başarı, tutum, kavramsal öğrenme ve bilimsel süreç becerileri gibi değişkenlerde yaratıcı drama yöntemiyle anlamlı artışlar elde edilmiştir. Ancak bazı çalışmalarda, öğrencilerin fen bilimine yönelik tutumlarında veya uzun vadeli öğrenme kalıcılığında anlamlı farklılıklar gözlenmediği de belirtilmiştir. Bu sonuçlar, yöntemin etkilerinin öğretim süreci, içerik uyumu, uygulama süresi ve öğretmen yeterliliği gibi faktörlere duyarlı olduğunu ortaya koymaktadır. Yani yaratıcı drama, kendi başına mucizevi bir öğrenme yöntemi değil; doğru planlandığında ve uygun pedagojik yaklaşımlarla desteklendiğinde etkisini maksimize eden bir araçtır (Kırmızı, 2022). Bu çalışmada elde edilen bulgular, yaratıcı drama yönteminin sadece akademik değil, sosyal-duygusal gelişimi de destekleyen yönlerini vurgulamaktadır. Özellikle empati, öz yeterlilik, hoşgörü, özgüven ve iş birliği gibi değişkenler üzerinde olumlu etkiler belirlenmiştir. Bu bulgular, yaratıcı dramayı 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasında da stratejik bir öğretim yöntemi haline getirmektedir. Yaratıcı drama, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini yapılandırmalarına imkân tanıyan bir “öğrenme laboratuvarı” olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda, yaratıcı drama uygulamaları yalnızca bilgi aktaran değil, bireyin gelişimini bütünsel olarak destekleyen bir öğrenme ortamı sunmaktadır.

Araştırma bulguları, yaratıcı drama yönteminin fen bilimleri öğretiminde çeşitli öğrenme çıktıları üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu göstermektedir. Ancak yöntemin farklı yaş gruplarında daha etkili biçimde uygulanabilmesi için etkinliklerin yaş ve gelişim düzeyine göre yeniden yapılandırılması önem taşımaktadır. Öğrencilerin yönteme yönelik algılarının güçlendirilmesi amacıyla süreç içinde rehberlik, açıklayıcı etkinlik tanıtımları ve katılımı artıran uygulamalara yer verilmesi önerilmektedir. Ayrıca mevcut tezlerde değerlendirme süreçlerinin çoğunlukla başarı testleriyle sınırlı kalması, yöntemin süreç odaklı yönlerinin yeterince görünür olmasını engellemektedir. Bu nedenle gelecekteki çalışmalarda, gözlem formları, performans görevleri, öğrenci günlükleri ve alternatif ölçme-değerlendirme yaklaşımlarının daha yaygın kullanılması; farklı eğitim kademelerinde uzun süreli ve derinlemesine uygulamalara odaklanması önerilmektedir.

Kaynakça

- Adıgüzel, Ö. (2024). *Eğitimde yaratıcı drama* (10. bs.). Yapı Kredi Yayınları.
- Boyraz, M., Kabakulak, A., & Mutlu, A. (2020). Hazırlanmakta olan turizm konulu lisansüstü tezlerin veri görselleştirme tekniği ile bibliyometrik analizi: 2006-2020 yılları örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 1434–1453. <https://doi.org/10.26677/tr1010.2020.405>
- Deveci, İ., & Aydın, M. (2021). Fen bilimleri öğretmenlerinin öğretim programında yer alan yaşam becerilerinin kazandırılmasına ilişkin görüşleri. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(1), 164–186.
- Gürkan, K. (2023). *Türkiye’de 2003-2021 yılları arasında fen bilimleri alanında yaratıcı drama yöntemi kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi].
- Hendrix, R. C. (2011). *Using creative dramatics to foster conceptual learning in a science enrichment program* [Doktora tezi, Auburn University]. ProQuest Dissertations & Theses Global.

- Kırmızı, F. (2022). Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik algılarının değerlendirilmesi. *Pamukkale University Journal of Education*. <https://doi.org/10.9779/pauefd.955708>
- Koç, Z., & Geçit, Y. (2021). Students’ views on creative drama activities applied in social studies lesson. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(31), 174–196. <https://doi.org/10.35675/befdergi.720684>
- Köseler, E. (2024). *Yaratıcı drama etkinlikleri ile işlenen fen derslerinin öğrenci başarısına, fen tutumuna ve özgüvenine etkisi* (Yayın No. 909437) [Yüksek lisans tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Özdemir, C. (2023). Türkiye’de sınıf eğitimi alanında yaratıcı drama yöntemi ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 18(1), 1–20.
- Özdemir Şimşek, P. (2024). Fen eğitiminde drama. P. Özdemir Şimşek (Ed.), 3, 4, 5, 6, 7, 8. *sınıf fen eğitiminde alternatif bir yöntem olarak yaratıcı drama: Hazırlık-ısınma, canlandırma, değerlendirme* içinde (ss. 1–9). Pegem Akademi.
- Öztürk, A., & Öztürk, G. (2019). Yaratıcı drama ile fen öğretimi: Sosyal ve duygusal öğrenmeye etkileri. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 35(2), 125–141.
- San, İ. (1991). Eğitim ve öğretimde yaşayarak öğrenme yöntemi ve estetik bir süreç olarak yaratıcı drama. *Eğitimde Nitelik Geliştirme Sempozyumu* içinde (ss. 261–266). Kültür Koleji Yayınları.
- Şimşek, P. Ö., & Karataş, F. Z. (2020). Fen eğitiminde yaratıcı drama yönteminin başarıya etkisi: Meta-analiz çalışması. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 15(1), 63–84.
- Tümer, B., & Aslışen, E. (2022). Türkiye’de 2016-2020 yılları arasında yaratıcı drama alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(2), 501–516. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.1061601>
- Yakar, L., Demir, H., & İğde, H. (2022). Eğitim bilimleri alanında 2005-2020 yılları arasında yürütülen lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 12(1), 294–321. <https://doi.org/10.18039/ajesi.970639>
- Yılmaz, M., Yüksel, R., Kurt, M., & Toy, M. (2023). İlkokul düzeyinde yaratıcı drama uygulamalarının akademik başarıya etkisi: Bir meta analiz çalışması. *Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 6(1), 78–95. <https://doi.org/10.52974/jena.1258938>

Ekler

Ek-1 İncelenen Tezler Listesi

- T1. Yağmur, E. (2010). 7.Sınıf Fen Ve Teknoloji Dersinin Yaratıcı Drama Destekli İşlenmesinin Eleştirel Düşünme Becerisi Ve Başarı Üzerine Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Sakarya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Fen Bilgisi Eğitimi ABD.
- T2. Erdoğan, S. (2010). Eğitici Drama Yönteminin Fen ve Teknoloji Dersi Vücudumuzda Sistemler Ünitesinde Öğrenci Başarısına Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Öğretmenliği Bilim Dalı.
- T3. Ormancı, Ü. (2011). İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi 6. Sınıf “Vücudumuzda Sistemler” Ünitesinin Öğretiminde Drama Yönteminin Öğrenci Başarı, Tutum ve Motivasyonu Üzerine Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Celal Bayar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilimleri Eğitimi ABD, Biyoloji Bilim Dalı.
- T4. Akbaş, H. Ş. (2011). Fen eğitiminde problem çözme stratejisi olarak drama uygulamalarının başarı, tutum, kavramsal anlama ve hatırlamaya etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Öğretmenliği Bilim Dalı
- T5. Nalçacı, İ.Ö. (2012). Çevremizdeki Kirlilik Konusunun İlköğretimde Yaratıcı Drama Yöntemi ile İşlenmesi ve Öğrenci Farkındalığına Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.
- T6. Altıntaş, E. (2012). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Drama Yöntemiyle Fen ve Teknoloji Dersinin İşlenmesine Yönelik Öz Yeterlilik ve Tutumlarının Belirlenmesi, (Yüksek Lisans Tezi) Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.
- T7. Durusoy, H. (2012). 6.Sınıf “Kuvvet ve Hareket” Ünitesinde Basamaklı Öğretim Yöntemi Ve Yaratıcı Drama Yönteminin Öğrenci Erişisine Ve Kalıcılığa Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı.
- T8. Subaşı, M. (2012). Drama Yönteminin İlköğretim Yedinci Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Durgun Elektrik Konusunda Akademik Başarı ve Öğrenmenin Kalıcılığına Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı
- T9. Sedef, A. (2012). Yaratıcı Drama Etkinliklerinin İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Bilimsel Süreç Becerilerine, Bilimsel Yaratıcılıklarına ve Öz Düzenlemelerine Etkisi, (Yüksek Lisans Tezi) Pamukkale Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Öğretmenliği Bilim Dalı.
- T10. Açıl, E. (2012). Fen Eğitiminde Yaratıcı Drama Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Bilimsel Yaratıcılıklarına ve Akademik Başarılarına Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı.
- T11. Şahin, E. (2012). 7E ve Yaratıcı Drama Destekli 7E Modellerinin Fizik Öğretmen Adaylarının Manyetik Alan Konusunda Başarı ve Tutumlarına Etkileri. (Doktora Tezi) Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ortaöğretim Fen Ve Matematik Alanları Eğitimi Ana Bilim Dalı, Fizik Eğitimi Bilim Dalı.

T12. Ütkür, N. (2012). Yaratıcı drama yönteminin hayat bilgisi derslerinde kullanılmasının öğrencilerin başarı ve tutumlarına etkisinin incelenmesi (Yüksek lisans tezi), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı.

T13. Kıdam, A. (2013). İlköğretim okullarında görevli fen ve teknoloji öğretmenlerinin öğrenme-öğretme sürecinde drama yöntemini kullanma düzeylerinin belirlenmesi (Kırşehir ili örneği) (Yüksek lisans tezi), Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı.

T14. Akkuş, Ç. (2013). İlköğretim birinci sınıf hayat bilgisi dersindeki fen kavramlarının drama yöntemiyle öğretiminin öğrenmedeki başarı ve kalıcılığa etkisi (Yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı.

T15. Aslan, G. (2014). Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarının incelenmesi (Yüksek lisans tezi), Niğde Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı.

T16. Demirağ, S. (2014). İlköğretim fen ve teknoloji dersi kapsamında yaratıcı drama etkinliklerinin geliştirilmesi ve etkilerinin incelenmesi (Yüksek lisans tezi), İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Programı.

T17. Güler, M. (2015). Sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri ve görüşleri (Yüksek lisans tezi), Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Bilim Dalı.

T18. Akkuş, G. (2016). Drama yönteminin 7. sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersi Güneş Sistemi ve Ötesi: Uzay Bilmecesi ünitesindeki başarılarına etkisi (Yüksek lisans tezi), Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Ana Bilim Dalı.

T19. Bakkaloğlu, N. (2017). İlkokul çevre konularında uygulanan yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin başarılarına, kalıcılığa ve ilgilerine etkisi (Doktora tezi), Hacettepe Üniversitesi, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T20. Kaleli, T. (2017). Fen bilimleri öğretiminde drama yöntemi destekli 5E öğretim modelinin enerji konusunda öğrenci başarısı ve farkındalığına etkisi (Yüksek lisans tezi), Kırıkkale Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T21. Aslan, B. (2018). Yaratıcı drama uygulamalarının okul öncesi dönemi öğrencilerinin besinler konusundaki öğrenmelerine ve sosyal uyum becerileri kazanmalarına etkisi (Yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T22. Eğerci, Z. M. (2018). Öğretmenlerin fen bilimleri dersinin drama yöntemi ile işlenmesine yönelik öz yeterlik, tutum ve görüşlerinin belirlenmesi (Yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Programı.

T23. Dadük, S. (2018). 8. sınıf fen bilimleri dersi “Maddenin halleri ve ısı” ünitesinin yaratıcı drama yöntemiyle öğretimi (Yüksek lisans tezi), Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T24. Akgül, G. (2018). Fen ve teknoloji dersinde dijital öyküleme sürecinde yaratıcı drama kullanımının başarı, tutum ve bilimsel yaratıcılığa etkisi (Yüksek lisans tezi), Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.

T25. Gümüş, K. (2019). Drama yönteminin fen bilgisi öğretmenliği öğrencilerinin ses konusundaki başarılarına etkisi ve yönetime yönelik tutumları (Yüksek lisans tezi), Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Ana Bilim Dalı.

T26. Güçlü, A. F. (2019). Lise ikinci sınıf ekosistem ekolojisi konusunun öğretiminde yaratıcı drama etkinliklerinin kavramsal anlama, bilimsel süreç becerileri ve biyoloji öz-yeterlikleri üzerine etkisi (Yüksek lisans tezi), Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T27. Bahadır-Nalçacı, A. (2019). Öğretim Üyelerinin, Fen Bilimleri Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemi Hakkında Görüşleri, (Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T28. Özgün, D. (2019). İnsan ve çevre ünitesinin yaratıcı drama destekli işlenmesinin beşinci sınıf öğrencilerinin 21. yüzyıl becerileri üzerine etkisi (Yüksek lisans tezi), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Öğretmenliği Bilim Dalı.

T29. Taş, N. H. (2020). 8. sınıf öğrencilerinin “Enerji dönüşümleri ve çevre bilinci” ünitesinin akademik başarı ve fene karşı tutumlarına yaratıcı drama yönteminin etkisi (Yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Matematik ve Fen Bilimleri Ana Bilim Dalı.

T30. Süküt, E. (2020). İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yaratıcı drama ile yapılandırılmış argümantasyona dayalı “Besinlerimiz” ünitesindeki argümanları ve derse ilişkin görüşleri (Yüksek lisans tezi), Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı.

T31. Aydın, R. (2021). Okul öncesi fen eğitiminde drama ve kukla uygulamalarının öğrenmenin kalıcılığına etkisi (Yüksek lisans tezi), Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı.

T32. Nalçacı, İ. Ö. (2021). Fen bilimleri dersi insan ve çevre ünitesinde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasına yönelik bir eylem araştırması (Doktora tezi), İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilimleri Eğitimi Bilim Dalı.

T33. Ahışhalı, A. N. (2021). Fen bilimleri dersi 6. sınıf “Vücudumuzdaki sistemler ve sağlığı” ünitesinde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasına yönelik örnek ders planları (Yüksek lisans tezi), Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı.

T34. Dursun, B. (2022). 8. sınıf fen bilimleri dersi sürdürülebilir kalkınma ünitesinin yaratıcı drama yöntemi ile öğretiminin öğrencilerin fen tutumu ve sosyal becerilerinin gelişimine etkisi (Yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T35. Yıldız, M. (2022). İlköğretim üçüncü sınıf öğrencilerine uygulanan drama etkinliklerinin öğrencilerin sosyal duygusal becerilerine ve fen başarılarına etkisi (Yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yaratıcı Drama Eğitimi Programı.

T36. Köseler, E. (2024). Yaratıcı drama etkinlikleri ile işlenen fen derslerinin öğrenci başarısına, fen tutumuna ve özgüvenine etkisi (Yüksek lisans tezi), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.

Rewiew of Graduate Thesis on Creative Drama in Sciences in Türkiye (2010-2024)*

Büşra Tuğçe Can¹, Pınar Özdemir Şimşek²

Article Info

10.21612/yader.2026.004

Article History

Received: 27.05.2025

Accepted: 16.01.2026

Keywords

Science education

Creative drama

Drama lesson plan rubric

Drama in science education

Article Type

Research paper

Abstract

The main objective of this study is to examine 36 postgraduate theses that used the creative drama method in the field of science education in Turkey between 2010 and 2024, and to reveal the academic orientations, methodologies, findings reached, and recommendations developed in these studies. Conducted within a qualitative research design, this study collected data through document analysis and analyzed theses accessible from the National Thesis Center according to specified criteria. It was determined that the vast majority of theses were prepared at the master's level and fell under the umbrella of educational sciences, particularly in the field of science education. Quantitative methods and experimental designs were generally preferred in the studies, students were the most studied group, and the sample size was mostly medium. According to the content analysis of the theses, the creative drama method improves students' academic achievement, conceptual understanding, scientific process and critical thinking skills in science education, and makes the learning process more lasting and enjoyable. The method was also found to have predominantly positive effects on students' motivation and attitudes towards the course. Within the framework of the Drama Lesson Plan Evaluation Rubric (DLPER), which constituted an important dimension of the research, it was determined that only 24 of the 36 theses contained a detailed, structured drama lesson plan and that these plans could be evaluated according to the rubric's criteria. Prominent recommendations in the theses included providing in-service training on creative drama techniques for teachers, preparing activity books specifically developed for science education using creative drama, involving teacher candidates in practical processes related to this method, developing drama materials supported by digital technologies, and emphasizing that the creative drama method should be used effectively not only in science education but also in interdisciplinary contexts.

© 2026 by Yaratıcı Drama Dergisi.
This work is licensed under a Creative
Commons Attribution-NonCommercial
4.0 International License (CC BY-NC
4.0).

SCREENED BY

Suggested Citation

Can, B. T., & Şimşek, P. Ö. (2026). Review of graduate theses on creative drama in sciences in Türkiye (2010–2024). *Yaratıcı Drama Dergisi*, 21(1), 68–95. <https://doi.org/10.21612/yader.2026.004>

* This article was developed from the master's thesis conducted by the first author under the supervision of the second author.

1. Science Specialist, Not affiliated with an institution, Türkiye, email: bussra.tugce@gmail.com, ORCID: 0009-0007-4958-2207

2. Associate Professor, Hacettepe University, Faculty of Education, Department of Mathematics and Science Education, Ankara, Türkiye, email: pozdem@hacettepe.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0360-4446

Introduction

The examination of postgraduate theses on creative drama in science education in Turkey between 2010 and 2024 is of critical importance for understanding the significance of creative approaches in education and their effects on science teaching. Creative drama is a method that encourages students' active participation, develops their critical thinking skills, and makes learning enjoyable. According to San'a (1991), considered one of the pioneers of creative drama in Turkey, creative drama in education, especially at various stages of schooling, enables children to discover themselves, their talents, and abilities, get to know their peers; put themselves in their shoes, examine a phenomenon or its various aspects, and learn by playing and experiencing.

Creative drama is used in different dimensions, such as a method, a goal, and a subject. Which of these dimensions will be used depends on the purpose of the drama activity. "Creative drama has entered school environments among the methods used in education and is employed in many lessons both as an independent subject and as an effective method" (Adıgüzel, 2024). Furthermore, creative drama has a methodological function that can be effectively used to achieve the objectives of some courses in both formal and informal education. When creative drama is used as a method or tool, its core techniques remain in play, and these techniques serve the method (Adıgüzel, 2024). The essential techniques are improvisation and role-playing. Central to these techniques is putting the learner at the center and making them experience the realities of the fictional world by assigning them various roles.

The creative drama method is widely used in science education. Its use has continued to increase compared to previous years (Şimşek & Karataş, 2020). When the literature and research results on the use of the drama method in science education are examined, it is concluded that the Creative Drama method is an effective teaching tool in science lessons (Özdemir Şimşek, 2024). Hendrix (2011) has also demonstrated that in Creative Drama activities used in science education, students at all grade levels enjoy themselves, have fun, gain many cognitive and affective gains, learn science topics more effectively, and that this ensures the retention of knowledge. Let's go to the original source. In a meta-analysis study conducted by Yılmaz and colleagues (2023), the effect of creative drama applications at the elementary school level on academic achievement was examined, and it was emphasized that such applications have the potential to increase student achievement. Furthermore, research by Deveci and Aydın (2021) reveals the role of the creative drama method in science education in developing students' analytical thinking and problem-solving skills.

The increase in the number of graduate theses in the field of creative drama in Turkey indicates a growing academic interest in this area. A review by Tümer and Aslışen (2022) covering the years 2016–2020 reveals the diversity of theses conducted in the field of creative drama and research trends in this area. Meta-analysis studies on postgraduate theses published in the field of Science Education have been addressed by Şimşek and Karataş (2020) and Gürkan (2023) in terms of different variables. However, no comprehensive review covering theses published between 2021 and 2024 has been found. While these studies present general findings on the effectiveness of the creative drama method in science education, they reveal that detailed descriptions of how the method is structured in lesson plans through specific stages and techniques remain limited. Similar studies conducted in disciplines other than Science Education are also included in the literature (Özdemir, 2023; Yakar, Demir, & İğde, 2022), indicating that creative drama research is approached within an interdisciplinary framework.

The effectiveness of creative drama-based lesson plans is directly related to how the preparation, enactment, and evaluation stages of the method are structured. While the preparation stage ensures that students are cognitively and emotionally prepared for the lesson, the enactment stage forms the core of the learning process. The evaluation phase ensures that learning outcomes are demonstrated and that the process is pedagogically integrated. However, it is observed that systematic and comparative analyses of how these phases are structured in lesson plans prepared using the creative drama method in postgraduate theses in the field of science are limited.

The examination of postgraduate theses prepared using the creative drama method in the field of science in Turkey between 2010 and 2024 is important in terms of determining research trends and application approaches in the field. The diversity of theses and articles dealing with the creative drama method in science education shows that this method has been examined in its different dimensions. However, a review of the literature reveals no comprehensive study that systematically analyzes lesson plans developed using the creative drama method in science education according to specific criteria. This situation necessitates a detailed examination of the structure, content, and implementation characteristics of creative drama-based lesson plans. This research aims to fill this gap by examining postgraduate theses prepared using the creative drama method in the field of science within the framework of defined criteria.

Research Problem

What academic trends, research methods, results, and recommendations stand out in postgraduate theses in the field of science education using the creative drama method in Turkey between 2010 and 2024?

Sub-Problems

In line with the general problem statement of the research, answers will be sought to the following sub-problems:

What is the distribution of postgraduate theses in the field of science education using the creative drama method in Turkey between 2010 and 2024 according to year, academic level (master's, doctorate), university, institute type, and main scientific discipline?

What is the distribution of postgraduate theses in the field of science education in Turkey between 2010 and 2024 that used the creative drama method, according to research design (qualitative, quantitative, mixed), research model descriptions, sample sizes, study groups (students, teachers, teacher candidates, etc.), sample selection methods, and data collection tools?

What are the objectives, results, and recommendations of postgraduate theses conducted in the field of science education using the creative drama method in Turkey between 2010 and 2024?

What are the preparatory activities, enactment stages, and evaluation techniques used in the lesson plans of postgraduate theses conducted in the field of science education using the creative drama method in Turkey between 2010 and 2024?

Method

This section explains the research design, data source (study group), data collection tools, data collection process, data analysis, and measures taken to ensure validity and reliability.

Research Model

The purpose of this research is to examine postgraduate theses that used the creative drama method in the field of science education in Turkey between 2010 and 2024; to contribute to the field by revealing the academic trends, methods used, results achieved, and recommendations of these theses. In line with this purpose, the research was structured using a qualitative research approach.

Document analysis was used as the research design because it allows for the systematic analysis of obtained sources. Master's and doctoral theses were collected, analyzed, and interpreted as the primary source of research data.

Data Source

The study group for the research was determined through criterion sampling, one of the purposive sampling methods. Criterion sampling is a sampling approach based on selecting documents that meet predefined criteria in line with the research purpose.

Within this scope, a total of 486 postgraduate theses were identified by searching the National Thesis Center database using the keywords “creative drama,” “drama in education,” and “educational drama.” The retrieved theses were screened according to the following criteria:

- Addressing the creative drama method in the field of science education,
- Being a master's or doctoral thesis,
- Published between 2010 and 2024,
- Being available in full text from the National Thesis Center,
- Include at least one of the specified keywords.

Following the screening process in line with these criteria, studies outside the scope of the research were excluded, and 36 theses were included in the study group. The theses examined contribute significantly to the literature by addressing the effects of the creative drama method in science education in terms of academic achievement, cognitive development, social-emotional gains, and pedagogical dimensions.

Data Collection Tools

The “Drama Lesson Plan Rubric (DDPR)” was used in the study to examine the lesson plans within the theses in detail. This rubric was chosen because it is an effective scale developed for evaluating creative drama lesson plans.

Drama Lesson Plan Evaluation Rubric (DDPR).

The study employed the DDPR, a graded scoring key consisting of nine criteria developed and revised by Korkut (2020) and four performance levels for each criterion. The Drama Lesson Plan Evaluation Rubric includes the following criteria: the language of the lesson plan, lesson objectives, participants, materials, activities, warm-up phase, dramatization phase, components of dramatic structure, and evaluation phase. For each criterion, there are levels indicated by the headings “Very

adequate,” “Partially adequate,” “Inadequate,” and “Very inadequate.” To use the rubric, the entire lesson plan to be reviewed was first read. Then, starting with the first criterion, the definition of the “Very adequate” level was read first. If the lesson plan matched this definition, the next criterion was examined. If it did not match, the other levels were reviewed in order until the appropriate level was determined. After determining the levels for all criteria, the total score was calculated. Of the 36 theses examined, 27 included a lesson plan. The 27 postgraduate theses containing a lesson plan were evaluated using the rubric.

Data Collection

This study examined a total of 36 postgraduate theses prepared in the field of creative drama in science education in Turkey between 2010 and 2024. The theses were accessed through the Higher Education Council National Thesis Center (YÖK Thesis) database in accordance with the specified criteria. The data collection process was carried out in two ways: a literature review and document coding. Keywords and a time frame were determined, and the database was searched using the terms “creative drama,” “drama in education,” and “educational drama.” Studies not fitting the content scope were excluded. Rubric evaluations were performed on the first lesson plans of 27 theses containing lesson plans. Since the first lesson plans in some theses were of an “introduction to creative drama” nature, the second or third lesson plans, which included science topics, were examined.

Measures taken for validity and reliability

In this study, after the theses to be examined were determined, the bibliographic information of the theses was entered into an Excel file. Then, the full texts were examined in detail, and the information related to the research question was entered into the table. While entering this information, no comments were made, and the expressions used in the articles were used directly. Codes and themes were created according to the information obtained. The researcher took on an interpretive role in the data collection and analysis process; the coding and theme creation process was conducted in line with literature-based criteria. The theses were represented as T1, T2, T3, etc. in presenting the findings. For consistency, the data were taken directly from the theses and used without commentary. To ensure verifiability, the theses examined are listed in the “Appendices” section. The analyses performed have been archived to be presented upon request by researchers. The values obtained as a result of the analysis were presented in numerical form, with percentages and frequencies.

Data Analysis

The collected data were examined using descriptive analysis. In this process, the theses were first classified according to their bibliographic information (year, university, institute, main field of study, research method, etc.) and systematically transferred to Microsoft Excel. This made it possible to examine the basic characteristics of each thesis comparatively. The thesis contents were analyzed within the framework of themes and categories determined in line with the sub-problems of the research. The data were grouped based on a descriptive approach to reveal meaningful patterns; recurring structures, notable trends, and various methodological preferences were systematically analyzed.

The findings obtained were supported by tables and graphs to present the data in a more comprehensible manner. These visuals clearly illustrate the distribution of theses by year, university, academic level, methods used, and samples. To enhance reliability during the analysis process,

literature support was utilized in creating themes and categories, the data were independently reviewed by two researchers, and the findings were structured in a manner consistent with the research questions. The analysis process was conducted through consensus.

Research and Publication Ethics

Research data were collected in accordance with the decision of the Hacettepe University Institute of Educational Sciences Research Ethics Committee dated 19.03.2025 and numbered E-51944218-050-00004134261, and the study was found to be compliant with all rules specified in the “Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Guidelines” and found to be ethically sound.

Findings

This study summarizes the findings obtained in the author’s previous master’s thesis. To address all findings comprehensively, they are presented in tabular form. Table 1 summarizes the findings related to the first sub-problem. Table 2 summarizes the findings related to the second sub-problem. Table 5 summarizes the findings related to the other sub-problems.

Table 1

Findings Related to the Demographic Information of the Theses

Thesis No	Publication Year (B1)	Graduate Level (B2)	University (B3)	Institute (B4)	Department (B5)
T1	2010	Master's	Sakarya University	Institute of Natural Sciences	Primary Education Department
T2	2010	Master	Gazi University	Institute of Educational Sciences	Primary Education Department
T3	2011	Master's Degree	Celal Bayar University	Institute of Science	Department of Science Education
T4	2011	Master	Marmara University	Institute of Science	Primary Education Department
T5	2012	Master's Degree	Erciyes University	Institute of Educational Sciences	Primary Education Department
T6	2012	Master's Degree	Erciyes University	Institute of Educational Sciences	Primary Education Department
T7	2012	Master's Degree	Hacettepe University	Institute of Social Sciences	Primary Education Department
T8	2012	Master	Atatürk University	Institute of Educational Sciences	Primary Education Department
T9	2012	Master's Degree	Pamukkale University	Institute of Science	Primary Education Department
T10	2012	Master's	Ege University	Institute of Social Sciences	Primary Education Department
T11	2012	Doctorate	Gazi University	Institute of Educational Sciences	Department of Mathematics and Science Education

T12	2012	Master's	Ahi Evran University	Institute of Social Sciences	Department of Educational Sciences
T13	2013	Master's Degree	Marmara University	Institute of Educational Sciences	Primary Education Department
T14	2013	Master's Degree	Niğde University	Institute of Educational Sciences	Department of Turkish Language Education
T15	2014	Master's Degree	Istanbul University	Institute of Educational Sciences	Primary Education Department
T16	2014	Master's Degree	Istanbul University	Institute of Educational Sciences	Department of Primary Education
T17	2015	Master's Degree	Amasya University	Institute of Social Sciences	Primary Education Department
T18	2016	Master's Degree	Balıkesir University	Institute of Science	Primary Education Department
T19	2017	Doctorate	Hacettepe University	Institute of Educational Sciences	Primary Education Department
T20	2018	Master's	Kırıkkale University	Institute of Science	Primary Education Department
T21	2018	Master's Degree	Bartın University	Institute of Educational Sciences	Department of Mathematics and Science Education
T22	2018	Master's	Hacettepe University	Institute of Educational Sciences	Primary Education Department
T23	2018	Master's Degree	Kilis 7 December University	Institute of Science	Department of Mathematics and Science Education
T24	2019	Master's	Mersin University	Institute of Educational Sciences	Department of Educational Sciences
T25	2019	Master's Degree	Balıkesir University	Institute of Science	Department of Mathematics and Science Education
T26	2019	Master's	Pamukkale University	Institute of Educational Sciences	Department of Mathematics and Science Education
T27	2019	Master's	Erciyes University	Institute of Educational Sciences	Primary Education Department
T28	2020	Master's	Muğla Sıtkı Koçman University	Institute of Educational Sciences	Primary Education Department
T29	2020	Master's Degree	Gazi University	Institute of Educational Sciences	Department of Mathematics and Science Education
T30	2021	Master's	Recep Tayyip Erdoğan University	Institute of Social Sciences	Department of Basic Education
T31	2021	Master's	Kastamonu University	University of Social Sciences	Department of Basic Education
T32	2021	Doctorate	Inonu University	Institute of Educational Sciences	Department of Mathematics and Science Education
T33	2022	Master's	Akdeniz University	Institute of Educational Sciences	Department of Mathematics and Science Education
T34	2022	Master's	Bartın University	Graduate School	Department of Mathematics and Science Education
T35	2022	Master's Degree	Ankara University	Institute of Educational Sciences	Department of Fine Arts Education
T36	2024	Master's	Necmettin Erbakan University	Institute of Educational Sciences	Department of Mathematics and Science Education

The data in Table 1 lists theses by publication year, academic level, university, institute type, and main field of study. Examining column B1 in the table and Figure 1, it can be seen that a total of 36 theses were completed between 2010 and 2024. The highest number of theses was in 2012 (8). It is noteworthy that no theses using the applied drama method in science education were found in 2023.

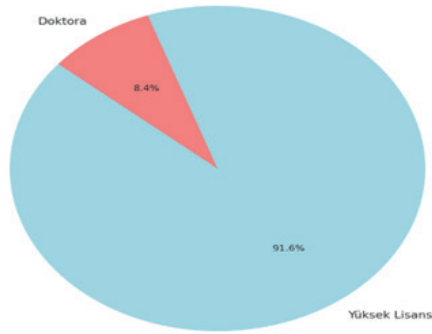
Figure 1

Distribution of Graduate Theses by Year

Figure 2

Distribution of Postgraduate Theses by Level

When examining column B2 in the table and Figure 2, it is seen that 33 of the postgraduate theses on the creative drama in the field of science education in Turkey between 2010 and 2024 were at the master's level, while 3 were at the doctoral level. The data show that the vast majority of theses were at the master's level.

When examining column B3 in the table and Figure 3, it can be seen that a total of 36 postgraduate theses prepared using the creative drama method were distributed across different universities throughout Turkey. According to this research, the universities that produced the most thesis output were Hacettepe University, Gazi University, and Erciyes University.

Figure 3

Distribution of Postgraduate Theses by University

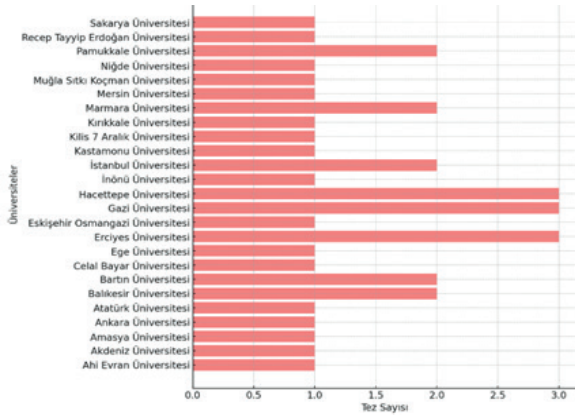
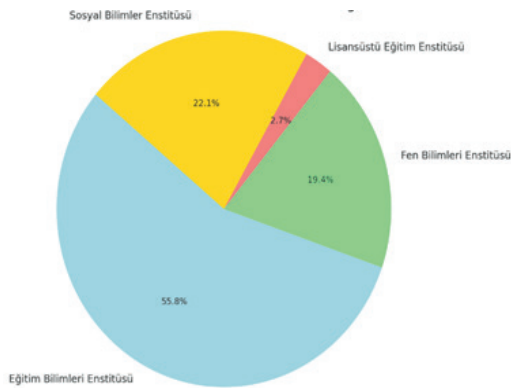

Figure 4

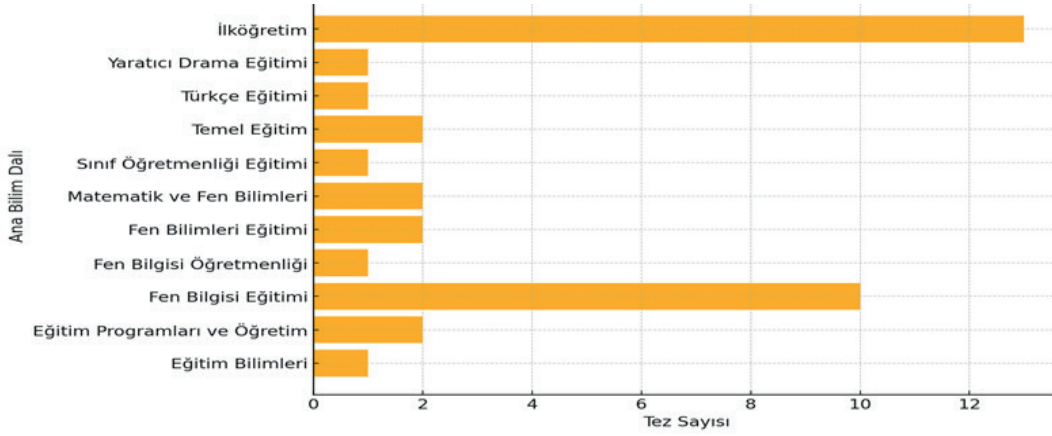
Distribution of Graduate Theses by Institute Type

Column B4 of the table and Figure 4 show the distribution of postgraduate theses in the field of science education using the creative drama method in Turkey between 2010 and 2024, by institute type. The majority of postgraduate theses were prepared at Institutes of Educational Sciences, indicating that academic research is concentrated in the field of education. The Institute of Social Sciences ranks second with 22.11%, suggesting that topics such as science education and creative drama in the social sciences are addressed at The Institute of Natural Sciences accounted for 19.37% of the theses, representing academic work directly in the field of natural sciences. The Graduate Education Institute, on the other hand, had a share of only 2.74%, meaning that theses on creative drama and science education are relatively less produced in such institutes.

Figure 5

Distribution of Graduate Theses by Field of Study

Looking at column B5 in the table and Figure 5, when examining the distribution of postgraduate theses by field of study, the Primary Education field stands out as the area with the most research, with 13 theses and a rate of 35.8%. This is followed by the Science Education field with 10 theses and a rate of 27.4%. These two fields indicate that the creative drama method is particularly concentrated at the primary education and science education levels.

Table 2

Findings Related to the Scope of the Research

Thesis No	Research Method (B6)	Research Pattern (B7)	Sample Size (B8)	Study Group (B9)	Sample Selection (B10)	Data Collection Instrument (B11)
T1	Quantitative	Experimental Design	47 Students	Students	Random	Achievement Test, Cornell Critical Thinking Test
T2	Quantitative	Experimental Design	90 Students	Students	Random	Achievement Test, Attitude Scale
T3	Quantitative	Semi-experimental Design	36 Students	Students	Random	Achievement Test, Attitude Scale, Motivation Scale
T4	Quantitative	Experimental Design	55 Students	Students	Random	Achievement Test, Open-Ended Questions, Attitude Scale
T5	Mixed		31 Students	Students	Purposeful	Environmental Awareness Scale, Open-Ended Questions, Student Evaluation Form

T6	Mixed	Descriptive	293 Teachers Candidate	Teacher Candidates	Accessible	Self-Efficacy and Attitude Scale, Interview
T7	Mixed	Experimental, Action Research	44 Students	Students	Purposeful	Achievement Test, Attitude Scale, Learning Style Scale, Student Diaries, Observation Form, Process Evaluation, Semi-Structured Interview
T8	Quantitative	Semi-Experimental Design	44 Students	Students	Random	Academic Achievement Test
T9	Quantitative	Semi-Experimental Design	32 Students	Students	Random	Scientific Process Skills Scale, Scientific Creativity Scale, Self-Regulation Scale
T10	Quantitative	Experimental Design	20 Students	Students	Accessible	Academic Achievement Test, Scientific Creativity Scale
T11	Mixed	Enriched Design Semi-Experimental Design	48 Teachers Candidates	Teachers Candidates	Accessible	Achievement Test, Attitude Scale, Semi-Structured Interview Form
T12	Quantitative	Screening	118 Teachers	Teachers	Accessible	Survey
T13	Mixed	Explanatory Design	35 Students	Students	Purposeful	Achievement Test, Observation
T14	Qualitative	Screening	1368 Teachers Candidate	Teachers Candidates	Random	Self-Efficacy Perception Scale
T15	Mixed	Experimental Design	80 Students	Students	Purposeful	Achievement Test, Open-Ended Questionnaire, Semi-Structured Interview
T16	Mixed	Experimental Design	36 Students	Students	Random	Achievement Test, Motivation Scale, Attitude Scale, Semi-Structured Interview
T17	Mixed	Field Survey, Case Study	239 Teachers	Teachers	Purposeful	Self-Efficacy Perception Scale, Semi-Structured Interview

T18	Quantitative	Semi-Experimental Design	44 Students	Students	Purposeful	Achievement Test, Attitude Survey, Interview
T19	Mixed	Explanatory Sequential Pattern	231 Students	Students	Accessible	Achievement Test, Interest Scale, Attitude Scale, Semi-Structured Interview
T20	Quantitative	Semi-Experimental Design	56 Students	Students	Purposeful	Achievement Test, Awareness Scale
T21	Quantitative	Experimental Design	37 Students	Students	Purposeful	Preschool Nutrition Education Test, Social Skills Assessment Scale
T22	Mixed	Explanatory Sequential Pattern	425 Teachers	Teachers	Random	Self-Efficacy and Attitude Scale, Semi-Structured Interview
T23	Mixed	Status Work	20 Students	Students	Accessible	Achievement Test, Self-Efficacy Scale, Scientific Process Skills Test, Attitude Scale, Semi-Structured Interview and Observation
T24	Mixed	Explanatory Sequential Design	50 Students	Students	Purposeful	Achievement Test, Attitude Scale, Scientific Creativity Test, Open-Ended Questions, Digital Storytelling Rubric
T25	Quantitative	Semi-Experimental Design	52 Students	Students	Accessible	Achievement Test, Concept Test, Attitude Scale, Opinion Survey
T26	Quantitative	Semi-Experimental Design	28 Students	Students	Purposeful	Concept Test, Scientific Process Skills Test, Self-Efficacy Scale
T27	Qualitative	Philosophy of Science (Phenomenology) Design	2 Faculty Members, 2 Teachers, 4 Teacher Candidates	Faculty Members, Teachers, Teacher Candidates	Purposeful	Semi-structured interview, Observation, Document Review
T28	Quantitative	Semi-experimental Design	32 Students	Students	Accessible	Level of 21st Century Learning Skills Inventory
T29	Quantitative	Semi-Experimental Design	63 Students	Students	Random	Achievement Test, Attitude Scale

T30	Qualitative	Action Research	27 Students	Students	Purposeful	Turkish Argumentation Model Rating Scale, Student Journals
T31	Quantitative	Experimental Design	20 Students	Students	Accessible	Information Measurement Form, Picture Analysis Form Drawing, Interview, Retention Test
T32	Qualitative	Action Research	36 Students	Students	Purposeful	Open-ended Questions, Semi-structured Interview, Observation
T33	Qualitative	Document Analysis	Sample not specified	Lesson Plans	Sample not specified	6th Grade Science MEB Textbook (2019), Education Information Network (EBA)
T34	Quantitative	Semi- experimental Design	80 Students	Students	Purposeful	Attitude Scale, Social Skills Scale
T35	Mixed	Semi- Experimental Design	54 Students	Students	Random	Parenting Styles Dimensions Scale, KA-Sİ Empathetic Tendencies Scale Children's Form, Self-Efficacy Scale for Children, Tolerance Tendency Scale, Emotion Regulation Scale for Adolescents, Science Achievement Test, Structured Interview Form, and Personal Information Form
T36	Quantitative	Experimental Design	29 Students	Students	Accessible	Life Skills Scale, Environmental Awareness Scale,

Examining column B6 in the table, quantitative research methods were used in 18 of the 36 theses. The quantitative research method was the most preferred. This was followed by the mixed methods approach in 13 theses, while the qualitative method was used in 5 theses. The least preferred method was the qualitative research method. This situation shows that traditional and experimental methods, in which numerical data are generally analyzed and tests and surveys are used, are dominant in postgraduate theses.

Figure 6

Distribution of Graduate Theses According to Research Method

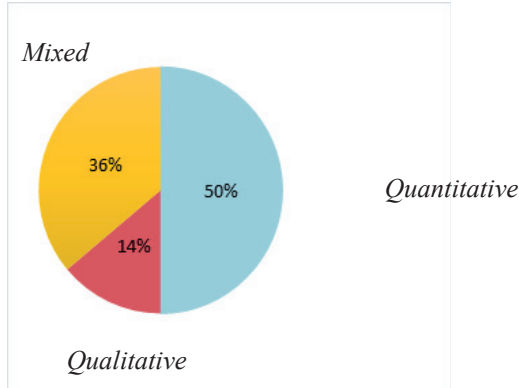
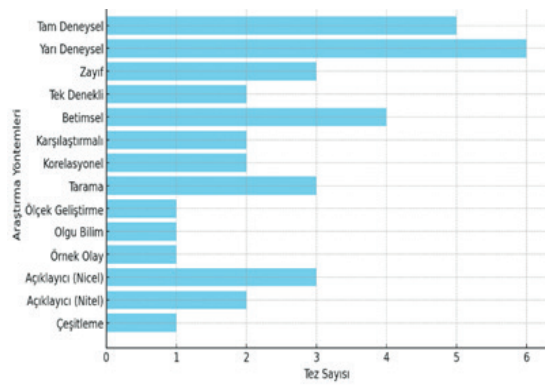

Figure 7

Distribution of Research Method Descriptions in Graduate Theses

When examining column B7 in the table and Figure 7, it is seen that experimental designs are by far the most preferred research design among graduate theses. The use of methods such as experimental, quasi-experimental, weak experimental, and single-subject designs indicates that researchers are conducting studies aimed at examining the cause-and-effect relationship between variables by controlling independent and dependent variables.

Table 3

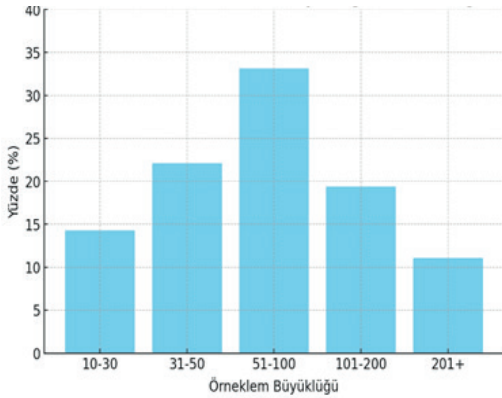
Distribution of Graduate Theses by Sample Size

Variable	Number of Theses	Percentage
Sample		
10-30	5	14,31
31-50	8	22,11
51-100	12	33,16
101-200	7	19,37
201+	4	11,05

Note: n=36.

Figure 8

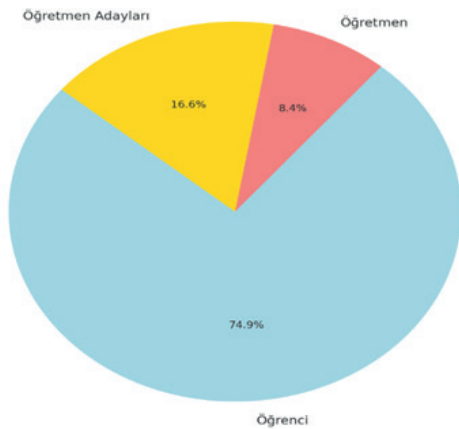
Distribution of Graduate Theses by Sample Size

When examining Table 2, column B8, Table 3, and Figure 8, the sample group of 51-100 people was the most preferred group. This shows that researchers generally prefer medium-sized sample sizes. The sample group of 31-50 people ranks second. This shows that relatively small-scale samples are still widely used. Samples of 101-200 people are in the middle ranks, while large samples of 201 and above are less preferred. The least preferred sample group is the small sample group of 10-30 people, which ranks last.

Figure 9

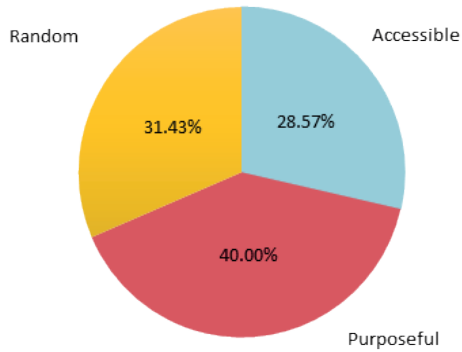
Distribution of Master's Theses by Study Groups

When examining column B9 in the table, students were the most frequently studied group. This situation shows that most studies in graduate theses are focused on students and that the research mostly concentrates on students' learning processes, academic achievements, and attitudes.

Figure 10

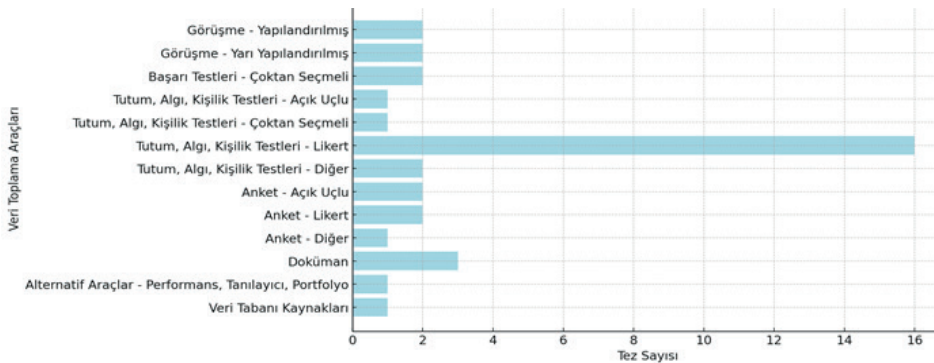
Distribution of Graduate Theses by Sample Selection Method

When examining column B10 in the table and Figure 10, the purposive sampling method was the most preferred sample selection method. This shows that researchers selected groups suitable for their research according to a specific purpose. In fields such as educational sciences, it is a common approach to collect data by focusing on teachers, students, or a specific academic group.

Figure 11

Distribution of Master's Theses According to Data Collection Tools

When examining column B11 in the table and Figure 11, the most commonly used data collection tool was the Likert scale. This indicates that the vast majority of studies used Likert scales to measure attitudes, perceptions, and traits. Data collection tools such as interview methods, achievement tests, and questionnaires have also been used to a certain extent. Document analysis is also a frequently used method, especially in educational research.

Aims and results of the examined postgraduate theses

Examining the objectives and results of the graduate theses, T1 investigated the effect of the creative drama method on student achievement and critical thinking skills in science education, and found that this method led to significant improvement in the experimental group. T2 found that

educational drama applications increased achievement but did not create a significant change in student attitudes. T3 revealed that drama-based teaching strengthens conceptual understanding and retention. T4 determined that the creative drama method is more effective than traditional methods in raising environmental awareness. T5 showed that creative drama-supported teaching significantly increases learning retention. T6 found that drama applications improved students' academic achievement and positively affected their scientific creativity. T7 revealed that combining the 7E model with creative drama improved achievement and attitude. T8 reported that science lessons taught with creative drama were found to be more enjoyable and understandable by students. T9 indicated that teachers were partially familiar with drama techniques but experienced various difficulties in their application. T10 revealed that Life Skills lessons taught using creative drama increased achievement and learning retention. T11 stated that using drama with the 7E model contributed to conceptual understanding but was not significantly different from traditional methods in terms of retention. T12 found that drama-supported lessons improved students' social skills. T13 evaluated science teachers' attitudes toward drama methods and emphasized the need for support in practice. T14 highlighted the contribution of science concepts taught through creative drama to scientific process skills. T15 examined teachers' use of drama and determined that the method increased student interest. In T16, students reported that they found the creative drama method enjoyable and that it facilitated learning. In T17, it was determined that drama-supported teaching positively developed teacher candidates' self-efficacy perceptions. T18 showed that success and retention increased when space education topics were taught using creative drama. T19 determined that creative drama applications based on environmental education increased students' interest in the subject. T20 revealed that the drama-supported 5E model strengthened students' conceptual understanding. T21 examined the contribution of drama and puppet techniques to learning retention in preschool science education and obtained positive results. T22 evaluated teachers' attitudes and self-efficacy regarding the drama method, but emphasized that various obstacles were encountered in practice. T23 observed that students understood the topic better as a result of teaching the States of Matter and Heat through drama. T24 determined that the integration of digital storytelling with drama increased success and scientific creativity. T25 showed that teacher candidates' success in voice increased significantly with creative drama applications. T26 found that teaching ecosystem ecology through drama developed scientific process skills. T27 analyzed teachers' and candidates' views on the creative drama method, showing that the method increased student participation but could create classroom management difficulties. T28 found that drama applications for the human and environment unit supported students' problem-solving skills. T29 showed that the creative drama method had positive effects on student achievement and attitudes regarding energy conversions and environmental awareness. T30 found that drama-based argumentation applications developed students' critical thinking skills. T31 found that the use of drama and puppets in preschool science education supports the retention of learning. T32 analyzed the effect of the drama method on gaining environmental awareness through action research. T33 prepared sample lesson plans on the topic of body systems and increased student interest. T34 stated that teaching the sustainable development unit through creative drama positively affected attitude and achievement. T35 emphasized that creative drama activities contribute to social- emotional skills such as tolerance, empathy, and self-efficacy. T36 observed significant increases in students' self-confidence, achievement levels, and attitudes toward science in science lessons taught using the creative drama method.

Recommendations from the examined master's theses

Special in-service training programs should be organized for teachers to make the creative drama method more effective in education. These programs can help teachers learn how to apply drama techniques and use them more consciously in classroom activities (T1, T5, T9). Digital tools and materials supporting creative dramain science lessons should be developed. Interactive applications that can attract students' interest can ensure more efficient implementation of this method (T2, T8, T14).

Comprehensive follow-up studies should be conducted to evaluate the long-term impact of the creative drama method. Educational programs should be revised based on research into how it affects students' academic achievement, scientific process skills, and social development over time (T3, T10, T18). Creative drama activities for middle and high school students should be organized according to age groups. The method, which has been observed to be effective in younger age groups, should be applied in different formats for high school students and placed within a more academic framework (T6, T12, T21).

Policy and curriculum changes supporting student-centered teaching methods should be implemented. Course content that includes creative drama should be updated to encourage teachers to use this method (T7, T15, T25). Pilot applications of creative drama in science courses should be expanded. The results of applications in different regions and education levels should be evaluated to determine the areas where the method is effective and to spread it (T11, T17, T22). It is recommended that creative drama activities for preschool and elementary school students be supported by game-based learning strategies. This can increase students' interest in the course and help them develop positive attitudes towards science topics (T13, T19, T27).

More research should be conducted on how the creative drama method can be adapted to individual learning differences. Studies should explore howdrama techniques can be adapted according to students' learning styles (T16, T20, T30). Special support programs should be created to minimize the difficulties science teachers encounter in classroom management during creative drama applications. Reference resources and training materials should be prepared to help teachers solve problems they may encounter during implementation (T23, T26, T32). Creative drama activities should incorporate group work to increase student motivation. Activities that develop social interaction and collaboration skills, in particular, can increase student participation in science lessons (T28, T29, T34). Flexibility should be provided in teaching programs to facilitate the integration of creative drama activities with traditional teaching methods. Teachers should be given the necessary time and materials to use drama methods in their lessons (T31, T33, T36).

Table 4

Analysis of Techniques and Activities Used in Course Plans of Master's Theses

Thesis No	Preparatory Work	Role-Playing Stages	Evaluation Techniques
T1	Walking, Sensory Work, Educational Games	Role-Playing with the Whole Group, Instructor Role-Playing	Discussion Circle, Student Feedback
T2	Straightforward Explanation, Question-Answer	Role-Playing	Student Feedback
T3	Walking with Music, Communication and Sensory Work, Play	Improvisation, Role-Playing, Creative Storytelling (story writing)	Game, Self-Assessment, Know-Want-Learn, Daily
T4	Warm-Up Exercises (fruit picking)	Role-Playing	Talking About Roles, Giving Examples from Daily Life
T5	Music-Accompanied Game (fish net), Game (squirrel in the nest), Thief-Police Game (adapted version)	Role-Playing, Role Cards	Letter Writing
T7	Free Walking with Music and Instructions, Speed Measurement Application	Improvisation	Question-Answer, Problem Solving, Student Feedback
T8	Question-Answer	Staging a Prepared Text	Question-Answer, Student Feedback
T9	Movement-Based Game (tail-catching),	Soru-Cevap, Model İnceleme, Rol Oynama	Beyin Fırtınası, Öğrenci Geri Bildirim
T10	Imitation Game, Improvisation, Role-Playing, Question-Answer	Pair Improvisations	Instructor Role-Playing, Role-Playing
T11	Camel-Dwarf Game (adapted version), Imitation Activity, Drawing	Improvisation with Small Groups	Student Feedback, Written Questions
T12	Hot-Cold Game (adapted version), Free Walking in Space with Instructions	Role-Playing, Frozen Image	Drawing Pictures, Writing Letters
T14	Plain Narration, Sensory Stimulation		
T16	Educational Game	Improvisation, Experiment	Student Feedback
T18	Cops and Robbers Game (adapted version)	Role-Playing, Improvisation	Question-Answer, Student Feedback
T19	Movement-Based Game (Living-Nonliving), Educational Game, Role-Playing, Frozen Image, Movement-Based Narrative Game	Frozen Image	Fruit Basket Game (adapted version), Structured Grid, Drawing Pictures, Board Work

T20	Story Reading, Thinking-Discussion, Topic Presentation, Activity, Lesson Presentation Through Presentation	Role-Playing with Instructions	Establishing the Story-Acting Relationship
T21	Showing Pictures, Discussing the Topic, Accompanying a Song with Movement, Mirror Game	Improvisation-Advertising Film	Coloring Sheets, Student Feedback
T23	Physical Warm-Up Exercises, Sensory Activities	Improvisation, Role-Playing	Application Tests, Silent Movie Game, Student Feedback, Question-Answer, Research Guidance
T24	Rhythmic Walking to Music, Educational Game (Who Am I?)	Pantomime	Student Feedback
T25	Question and Answer	Role-Playing, Teacher Role-Playing, Gossip Circle	Daily Writing, Writing and Performing a Drama Play
T26	Walking with Music and Instructions, Silent Game, Whisper Game	Writing Stories from Pictures, Bringing Stories to Life	Educational Game, Student Feedback
T28	Walking to Music, Frozen Image, Flashcard Activity	Role-Playing, Improvisation	Poster Preparation Using the Station Technique, Guiding Research
T30	Dance-Movement with Music, Word Card Matching	Role Corridor, Improvisation, Hot Seat, Teacher Role-Playing	Meeting Organization, Worksheet
T32	Walking with Music and Instructions	Frozen Image, Improvisation, Role-Playing, Photo Frame	I Felt-I Noticed-I Learned,
T33	Game	Frozen Image, Improvisation, Role-Playing	Station Technique, Student Feedback
T35	Question-Answer, Imagination, Walking with Music and Instructions, Freeze Frame, Thought Tracking	Consciousness Corridor, Story Completion, Role-Playing, Improvisation	Drawing
T36	Question-Answer, Educational Game	Improvisation, Role-Playing, Instructor Role-Playing	Question-Answer, Written Feedback

This table was created using data from the first lesson plans found in most theses. However, since the first lesson plans in some theses were focused on introducing creative drama, these lesson plans were skipped, and only the science-related lesson plans were examined. Table 4 shows that creative drama lesson plans are structured in three stages, which are as follows: Preparation, Enactment (Role-Playing), and Evaluation.

In preparation activities, activity types such as “sensory activities,” “question-answer,” “straightforward narration,” “educational games,” and “walking with music” were generally preferred. These activities aim to strengthen group dynamics as well as ensuring that students gain physical awareness. At this stage, the aim is to motivate children and focus their attention on the lesson. Simultaneously, these practices also serve to create student-centered and interactive learning environments.

The most frequently used techniques in the enactment stages include “role-playing,” “improvisation,” “frozen image,” and “the instructor taking on a role.” These techniques are largely aimed at developing students’ creative thinking, empathy, and problem-solving skills. This demonstrates that creative drama methods encourage active participation and student-centered learning. Additionally, techniques such as “dual improvisations,” “group improvisations,” “pantomime,” “role cards,” and “gossip circle” have also been mentioned in various theses. This diversity shows that creative drama methods can be applied flexibly in different contexts.

Regarding evaluation techniques, the most frequently used methods are “student feedback,” “question-and-answer,” “journal writing,” “story completion,” “drawing,” and “self-assessment.” These techniques aim to increase students’ awareness of the process and reinforce learning gains. Furthermore, some theses also drew attention to the use of various alternative assessment techniques such as “speech circle,” “brainstorming,” “station technique,” “structured grid,” and “V diagram.” This reveals that multiple measurement and assessment methods are adopted in the evaluation process.

A key element that stands out in the examined plans is the holistic approach to methods that address both cognitive and affective domains. Furthermore, in some theses, only drama applications have been integrated into the plans instead of the creative drama method. Overall, the findings reveal that creative drama-based studies use rich and varied techniques in the planning, implementation, and evaluation stages; however, not all theses exhibit a systematic structure and conceptual consistency.

The creative drama lesson plans examined in this study show various differences in terms of content structure. When the headings in the analyzed plans were examined, it was observed that they mostly included basic teaching elements such as lesson name, topic, learning outcomes, duration, grade level, tools and materials, and methods and techniques used. In some plans, it was found that more detailed information such as the unit, number of sessions, purpose, strategy, and key concepts were also included in addition to these headings. This situation reveals that the plans differ in terms of their level of detail and instructional guidance capability. Conversely, it was determined that some lesson plans omitted important instructional components such as methods and techniques, tools and materials, class information, and duration. These omissions are considered deficiencies that could reduce the effectiveness of teaching activities, especially during the implementation process. Lesson plans should be understandable and applicable when read by others.

In contrast, it has been determined that some teaching plans do not include important teaching components such as methods and techniques, tools and equipment, classroom information, and duration. These topics, which are not included in the plans, are considered deficiencies that could reduce the effectiveness of teaching activities, especially during the implementation process. Lesson plans should be understandable and implementable when read by others. Furthermore, the instructional stages included in the plans also vary. In most of the plans examined, the teaching

process is structured around three basic stages: Preparation-Warm-up, Activation, and Evaluation. However, in some plans, this structure is addressed under different headings; for example, the teaching process is planned in stages such as Introduction, Development, and Conclusion. Additionally, some theses have examined creative drama in conjunction with other teaching models (such as 5E, 7E), comparing methods to investigate the effectiveness of multiple learning models.

Table 5

Drama Lesson Plan Rubric

Criterion	Evaluation	Explanation	Score
1. Language in which the lesson plan is written	Very good	The lesson plan is clear, the instructions are simple and understandable, and the use of the present tense is correct.	3
2. Course objectives	Very good	The learning outcomes are clear, achievable, and linked to scientific attitudes, self-confidence, and success.	3
3. Participants	Very good	Participants are defined at the 6th grade level, appropriate for the level of plan development.	3
4. Materials	Very adequate	The materials are high-quality, accessible, and presented in an integrated manner with the activities.	3
5. Activities	Very sufficient	Role-playing and improvisation techniques used in simulation activities are effective.	3
6. Warm-up phase	Very adequate	There are structured warm-up activities for group cohesion and physical awareness.	3
7. Activation phase	Very adequate	Effective experiences directly linked to learning outcomes have been designed.	3
8. Components of Dramatic Structure	Very good	All dramatic elements (focus, tension, symbolism, atmosphere, etc.) have been incorporated in a planned manner.	3
9. Evaluation stage	Very good	The evaluation process is structured in a multifaceted manner with rubrics and qualitative feedback.	3

Table 5 examines Kösele's (2024) master's thesis titled "The effect of science lessons taught through creative drama activities on student achievement, attitudes toward science, and self-confidence." According to the rubric evaluation of the first lesson plan applied in the thesis, this lesson plan scored "very adequate" on all nine criteria and was evaluated with a total score of 27/27. The language of the plan is simple and the instructions are clear; it provides instructional clarity with present tense verbs and clear roles. The learning outcomes are defined in a manner appropriate to the student level and are linked to multidimensional goals such as academic achievement, science attitude, and self-confidence. The participants are clearly defined; the materials are integrated with activities suitable for creative drama applications. The activities are structured based on creative

drama techniques; the warm-up and role-playing stages () are organized to support pedagogical goals. All components of dramatic construction (time, space, atmosphere, symbol, focus, tension, language, meaning) are included in the plan and add aesthetic depth to the learning process. The evaluation process is approached multidimensionally with rubrics, written and verbal feedback.

The Drama Lesson Plan Assessment Rubric (DDPR) application presented in this section is provided as an illustrative example based on a lesson plan selected from the examined graduate theses. This example is presented to demonstrate how the rubric's criteria function and the dimensions within which creative drama-based lesson plans are assessed. The findings obtained from the rubric aim to demonstrate the structure of the evaluation process and the applicability of the criteria rather than presenting generalizable results for all theses.

Discussion, Conclusion and Recommendations

This research examined 36 postgraduate theses that used the creative drama method in science education in Turkey between 2010 and 2024 and comprehensively evaluated the educational contributions of the method. The findings show that creative drama supports students' academic achievement, conceptual learning, and social-emotional development. However, various shortcomings were identified in terms of planning, evaluation, and teacher competence in the applications.

Most academic studies on creative drama are at the master's level; the scarcity of doctoral-level studies indicates that methodological depth remains limited. The majority of studies have been conducted in the fields of science education and primary education. Universities such as Gazi and Erciyes stand out in this area. Although quantitative studies measure the effectiveness of the method, it has been emphasized that qualitative and mixed-methods approaches could provide a better understanding of students' experiences. In theses analyzed according to the Drama Lesson Plan Evaluation Rubric, the writing style, learning outcomes, and adequacy of activities were noteworthy; however, the use of materials, dramatic structure elements, and diversity of assessment were found to be insufficient.

The fact that 75% of the studies included creative drama-based lesson plans shows that this method is used as an application-oriented teaching strategy and has gained traction in the field. When examining the content of the lesson plans, it is seen that preparatory activities (sensory activities, games, movement with music), enactment stages (improvisation, role-playing, teacher role-playing), and assessment techniques (self-assessment, student feedback, station technique) that ensure students' active participation in the drama process are systematically planned. An examination of the stages of the lesson plans reveals structural and content diversity among creative drama lesson plans, and it can be said that these differences may have important implications for the planning and implementation of teaching processes. In particular, it is assessed that methodological and technical deficiencies and inadequacies in the use of tools and materials may negatively affect the effectiveness of the teaching process.

This intensity of application shows that approaches that view creative drama not only as a means of expression but also as a learning process are becoming increasingly prevalent in the field (Koç & Geçit, 2021; Kırmızı, 2022). In particular, meaningful increases have been achieved with the creative drama method in variables such as achievement, attitude, conceptual learning, and scientific process skills. However, some studies have also noted that no significant differences were observed

in students' attitudes toward science or in the long-term retention of learning. These results reveal that the effects of the method are sensitive to factors such as the teaching process, content alignment, application duration, and teacher competence. In other words, creative drama is not a miraculous learning method in itself; it is a tool that maximizes its impact when properly planned and supported by appropriate pedagogical approaches (Kırmızı, 2022). The findings of this study emphasize that the creative drama method supports not only academic but also social-emotional development. Positive effects have been identified, particularly on variables such as empathy, self-efficacy, tolerance, self-confidence, and cooperation. These findings make creative drama a strategic teaching method for imparting 21st-century skills. Creative drama is defined as a "learning laboratory" that allows students to structure their own learning processes. In this context, creative drama applications offer a learning environment that not only transfers knowledge but also holistically supports the individual's development.

Research findings show that the creative drama method has positive effects on various learning outcomes in science education. However, it is important to restructure activities according to age and developmental level to apply the method more effectively in different age groups. It is recommended that guidance, explanatory activity introductions, and participation-enhancing practices be included in the process to strengthen students' perceptions of the method. Furthermore, the fact that evaluation processes in evaluation processes in existing theses are mostly limited to achievement tests prevents the process-oriented aspects of the method from being sufficiently visible. Therefore, in future studies, it is recommended that observation forms, performance tasks, student journals, and alternative assessment approaches be used more widely, and that the focus be on long-term and in-depth applications at different educational levels.

References

- Adıgüzel, Ö. (2024). *Eğitimde yaratıcı drama* (10. bs.). Yapı Kredi Yayınları.
- Boyras, M., Kabakulak, A., & Mutlu, A. (2020). Hazırlanmakta olan turizm konulu lisansüstü tezlerin veri görselleştirme tekniği ile bibliyometrik analizi: 2006-2020 yılları örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 1434–1453. <https://doi.org/10.26677/tr1010.2020.405>
- Deveci, İ., & Aydın, M. (2021). Fen bilimleri öğretmenlerinin öğretim programında yer alan yaşam becerilerinin kazandırılmasına ilişkin görüşleri. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(1), 164–186.
- Gürkan, K. (2023). *Türkiye 'de 2003-2021 yılları arasında fen bilimleri alanında yaratıcı drama yöntemi kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi].
- Hendrix, R. C. (2011). *Using creative dramatics to foster conceptual learning in a science enrichment program* [Doktora tezi, Auburn University]. ProQuest Dissertations & Theses Global.
- Kırmızı, F. (2022). Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik algılarının değerlendirilmesi. *Pamukkale University Journal of Education*. <https://doi.org/10.9779/pau-efd.955708>

- Koç, Z., & Geçit, Y. (2021). Students' views on creative drama activities applied in social studies lesson. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(31), 174–196. <https://doi.org/10.35675/befdergi.720684>
- Köseler, E. (2024). *Yaratıcı drama etkinlikleri ile işlenen fen derslerinin öğrenci başarısına, fen tutumuna ve özgüvenine etkisi* (Yayın No. 909437) [Yüksek lisans tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Özdemir, C. (2023). Türkiye’de sınıf eğitimi alanında yaratıcı drama yöntemi ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 18(1), 1–20.
- Özdemir Şimşek, P. (2024). Fen eğitiminde drama. P. Özdemir Şimşek (Ed.), 3, 4, 5, 6, 7, 8. *sınıf fen eğitiminde alternatif bir yöntem olarak yaratıcı drama: Hazırlık-ısınma, canlandırma, değerlendirme* içinde (ss. 1–9). Pegem Akademi.
- Öztürk, A., & Öztürk, G. (2019). Yaratıcı drama ile fen öğretimi: Sosyal ve duygusal öğrenmeye etkileri. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 35(2), 125–141.
- San, İ. (1991). Eğitim ve öğretimde yaşayarak öğrenme yöntemi ve estetik bir süreç olarak yaratıcı drama. *Eğitimde Nitelik Geliştirme Sempozyumu* içinde (ss. 261–266). Kültür Koleji Yayınları.
- Şimşek, P. Ö., & Karataş, F. Z. (2020). Fen eğitiminde yaratıcı drama yönteminin başarıya etkisi: Meta-analiz çalışması. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 15(1), 63–84.
- Tümer, B., & Aslışen, E. (2022). Türkiye’de 2016-2020 yılları arasında yaratıcı drama alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(2), 501–516. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.1061601>
- Yakar, L., Demir, H., & İğde, H. (2022). Eğitim bilimleri alanında 2005-2020 yılları arasında yürütülen lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 12(1), 294–321. <https://doi.org/10.18039/ajesi.970639>
- Yılmaz, M., Yüksel, R., Kurt, M., & Toy, M. (2023). İlkokul düzeyinde yaratıcı drama uygulamalarının akademik başarıya etkisi: Bir meta analiz çalışması. *Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 6(1), 78–95. <https://doi.org/10.52974/jena.1258938>

Ekler

Ek-1 İncelenen Tezler Listesi

T1. Yağmur, E. (2010). 7.Sınıf Fen Ve Teknoloji Dersinin Yaratıcı Drama Destekli İşlenmesinin Eleştirel Düşünme Becerisi Ve Başarı Üzerine Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Sakarya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Fen Bilgisi Eğitimi ABD.

T2. Erdoğan, S. (2010). Eğitici Drama Yönteminin Fen ve Teknoloji Dersi Vücudumuzda Sistemler Ünitesinde Öğrenci Başarısına Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Öğretmenliği Bilim Dalı.

T3. Ormancı, Ü. (2011). İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi 6. Sınıf “Vücudumuzda Sistemler” Ünitesinin Öğretiminde Drama Yönteminin Öğrenci Başarı, Tutum ve Motivasyonu Üzerine Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Celal Bayar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilimleri Eğitimi ABD, Biyoloji Bilim Dalı.

T4. Akbaş, H. Ş. (2011). Fen eğitiminde problem çözme stratejisi olarak drama uygulamalarının başarı, tutum, kavramsal anlama ve hatırlamaya etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Öğretmenliği Bilim Dalı

T5. Nalçacı, İ.Ö. (2012). Çevremizdeki Kirlilik Konusunun İlköğretimde Yaratıcı Drama Yöntemi ile İşlenmesi ve Öğrenci Farkındalığına Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T6. Altıntaş, E. (2012). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Drama Yöntemiyle Fen ve Teknoloji Dersinin İşlenmesine Yönelik Öz Yeterlilik ve Tutumlarının Belirlenmesi, (Yüksek Lisans Tezi) Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T7. Durusoy, H. (2012). 6.Sınıf “Kuvvet ve Hareket” Ünitesinde Basamaklı Öğretim Yöntemi Ve Yaratıcı Drama Yönteminin Öğrenci Erişisine Ve Kalıcılığa Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı.

T8. Subaşı, M. (2012). Drama Yönteminin İlköğretim Yedinci Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Durgun Elektrik Konusunda Akademik Başarı ve Öğrenmenin Kalıcılığına Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı

T9. Sedef, A. (2012). Yaratıcı Drama Etkinliklerinin İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Bilimsel Süreç Becerilerine, Bilimsel Yaratıcılıklarına ve Öz Düzenlemelerine Etkisi, (Yüksek Lisans Tezi) Pamukkale Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Öğretmenliği Bilim Dalı.

T10. Açıl, E. (2012). Fen Eğitiminde Yaratıcı Drama Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Bilimsel Yaratıcılıklarına ve Akademik Başarılarına Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi) Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı.

T11. Şahin, E. (2012). 7E ve Yaratıcı Drama Destekli 7E Modellerinin Fizik Öğretmen Adaylarının Manyetik Alan Konusunda Başarı ve Tutumlarına Etkileri. (Doktora Tezi) Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ortaöğretim Fen Ve Matematik Alanları Eğitimi Ana Bilim Dalı, Fizik Eğitimi Bilim Dalı.

T12. Ütkür, N. (2012). Yaratıcı drama yönteminin hayat bilgisi derslerinde kullanılmasının öğrencilerin başarı ve tutumlarına etkisinin incelenmesi (Yüksek lisans tezi), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı.

T13. Kıdam, A. (2013). İlköğretim okullarında görevli fen ve teknoloji öğretmenlerinin öğrenme-öğretme sürecinde drama yöntemini kullanma düzeylerinin belirlenmesi (Kırşehir ili örneği) (Yüksek lisans tezi), Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı.

T14. Akkuş, Ç. (2013). İlköğretim birinci sınıf hayat bilgisi dersindeki fen kavramlarının drama yöntemiyle öğretiminin öğrenmedeki başarı ve kalıcılığa etkisi (Yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı.

T15. Aslan, G. (2014). Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algılarının incelenmesi (Yüksek lisans tezi), Niğde Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı.

T16. Demirağ, S. (2014). İlköğretim fen ve teknoloji dersi kapsamında yaratıcı drama etkinliklerinin geliştirilmesi ve etkilerinin incelenmesi (Yüksek lisans tezi), İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Programı.

T17. Güler, M. (2015). Sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri ve görüşleri (Yüksek lisans tezi), Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Bilim Dalı.

T18. Akkuş, G. (2016). Drama yönteminin 7. sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersi Güneş Sistemi ve Ötesi: Uzay Bilmecesi ünitesindeki başarılarına etkisi (Yüksek lisans tezi), Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Ana Bilim Dalı.

T19. Bakkaloğlu, N. (2017). İlkokul çevre konularında uygulanan yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin başarılarına, kalıcılığa ve ilgilerine etkisi (Doktora tezi), Hacettepe Üniversitesi, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T20. Kaleli, T. (2017). Fen bilimleri öğretiminde drama yöntemi destekli 5E öğretim modelinin enerji konusunda öğrenci başarısı ve farkındalığına etkisi (Yüksek lisans tezi), Kırıkkale Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T21. Aslan, B. (2018). Yaratıcı drama uygulamalarının okul öncesi dönemi öğrencilerinin besinler konusundaki öğrenmelerine ve sosyal uyum becerileri kazanmalarına etkisi (Yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T22. Eğerci, Z. M. (2018). Öğretmenlerin fen bilimleri dersinin drama yöntemi ile işlenmesine yönelik öz yeterlik, tutum ve görüşlerinin belirlenmesi (Yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Programı.

T23. Dadük, S. (2018). 8. sınıf fen bilimleri dersi “Maddenin halleri ve ısı” ünitesinin yaratıcı drama yöntemiyle öğretimi (Yüksek lisans tezi), Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T24. Akgül, G. (2018). Fen ve teknoloji dersinde dijital öyküleme sürecinde yaratıcı drama kullanımının başarı, tutum ve bilimsel yaratıcılığa etkisi (Yüksek lisans tezi), Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.

T25. Gümüş, K. (2019). Drama yönteminin fen bilgisi öğretmenliği öğrencilerinin ses konusundaki başarılarına etkisi ve yönetime yönelik tutumları (Yüksek lisans tezi), Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Ana Bilim Dalı.

T26. Güçlü, A. F. (2019). Lise ikinci sınıf ekosistem ekolojisi konusunun öğretiminde yaratıcı drama etkinliklerinin kavramsal anlama, bilimsel süreç becerileri ve biyoloji öz-yeterlikleri üzerine etkisi (Yüksek lisans tezi), Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T27. Bahadır-Nalçacı, A. (2019). Öğretim Üyelerinin, Fen Bilimleri Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemi Hakkında Görüşleri, (Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T28. Özgün, D. (2019). İnsan ve çevre ünitesinin yaratıcı drama destekli işlenmesinin beşinci sınıf öğrencilerinin 21. yüzyıl becerileri üzerine etkisi (Yüksek lisans tezi), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Öğretmenliği Bilim Dalı.

T29. Taş, N. H. (2020). 8. sınıf öğrencilerinin “Enerji dönüşümleri ve çevre bilinci” ünitesinin akademik başarı ve fene karşı tutumlarına yaratıcı drama yönteminin etkisi (Yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Matematik ve Fen Bilimleri Ana Bilim Dalı.

T30. Süküt, E. (2020). İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yaratıcı drama ile yapılandırılmış argümantasyona dayalı “Besinlerimiz” ünitesindeki argümanları ve derse ilişkin görüşleri (Yüksek lisans tezi), Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı.

T31. Aydın, R. (2021). Okul öncesi fen eğitiminde drama ve kukla uygulamalarının öğrenmenin kalıcılığına etkisi (Yüksek lisans tezi), Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı.

T32. Nalçacı, İ. Ö. (2021). Fen bilimleri dersi insan ve çevre ünitesinde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasına yönelik bir eylem araştırması (Doktora tezi), İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilimleri Eğitimi Bilim Dalı.

T33. Ahışhalı, A. N. (2021). Fen bilimleri dersi 6. sınıf “Vücudumuzdaki sistemler ve sağlığı” ünitesinde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasına yönelik örnek ders planları (Yüksek lisans tezi), Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı.

T34. Dursun, B. (2022). 8. sınıf fen bilimleri dersi sürdürülebilir kalkınma ünitesinin yaratıcı drama yöntemi ile öğretiminin öğrencilerin fen tutumu ve sosyal becerilerinin gelişimine etkisi (Yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı.

T35. Yıldız, M. (2022). İlköğretim üçüncü sınıf öğrencilerine uygulanan drama etkinliklerinin öğrencilerin sosyal duygusal becerilerine ve fen başarılarına etkisi (Yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yaratıcı Drama Eğitimi Programı.

T36. Köşeler, E. (2024). Yaratıcı drama etkinlikleri ile işlenen fen derslerinin öğrenci başarısına, fen tutumuna ve özgüvenine etkisi (Yüksek lisans tezi), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı.